

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

(Polish Biblical Bibliography for 2011–2012)

ADAM WĘGRZYN SDB
KS. BARTŁOMIEJ SOBIERAJSKI

Wykaz użytych skrótów:

ABL	Analecta Biblica Lublinensia (2007–)
AK	Ateneum Kapłańskie (Włocławek, 1909–)
BibAn	The Biblical Annals (Lublin, 2011–)
BPTH	Biblica et Patristica Thoruniensia (Toruń, 2008–)
BŻST	Bielsko-Żywieckie Studia Teologiczne (Bielsko-Biała, 2000–)
CT	Collectanea Theologica (Lwów, 1931–1939, Warszawa, 1949/1950–)
CTO	Colloquia Theologica Ottoniana (Szczecin, 2001–)
CzST	Częstochowskie Studia Teologiczne (Częstochowa 1973–)
FT	Forum Teologiczne (Olsztyn, 2000–)
IS	Itinera Spiritualia (Kraków, 2008–)
KielST	Kieleckie Studia Teologiczne (Kielce, 2002–)
ŁST	Łódzkie Studia Teologiczne (Łódź, 1992–)
PH	Przegląd Homiletyczny (Kielce, 2001–)
PJBR	The Polish Journal of Biblical Research (Kraków, 2000–)
PP	Przegląd Powszechny (Kraków, 1884–1935, Warszawa 1936–1939, 1947–1953, 1982–)
PrzB	Przegląd Biblijny. Biuletyn Dzieła Biblijnego (Kielce, 2009–)
PS	Polonia Sacra (Kraków, 1948–1958, 1997–)
PzST	Poznańskie Studia Teologiczne (Poznań, 1972–)
QChr	The Qumran Chronicle (Kraków, 1990–)
QS	Quaestiones Selectae (Wrocław, 1994–)
RBL	Ruch Biblijny i Liturgiczny (Kraków, 1948–)
RT ChAT	Rocznik Teologiczny ChAT (Warszawa, 1968–)
RTWP	Roczniki Teologiczne Warszawsko-Praskie (Warszawa, 2001–)
SBL	Studia Biblica Lublinensia (2007–)
SBO	Scripta Biblica et Orientalia (Lublin, 2009–)
Sem	Seminare. Poszukiwania Naukowo-Pastoralne (Kraków, 1975–)

<i>SG</i>	<i>Studia Gnesnensia</i> (Gniezno, 1975–)
<i>SS</i>	<i>Scriptura Sacra</i> (Opole, 1997–)
<i>StBob</i>	<i>Studia Bobolanum</i> (Warszawa, 2001–)
<i>StByd</i>	<i>Studia Bydgoskie</i> (Bydgoszcz, 2007–)
<i>STDJ</i>	<i>Studies on the Texts of the Desert of Judah</i> (1957–)
<i>StEl</i>	<i>Studia Elbląskie</i> (Elbląg, 1999–)
<i>StGd</i>	<i>Studia Gdańskie</i> (Gdańsk-Oliwa, 1973–)
<i>STHŚO</i>	<i>Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego</i> (Opole, 1974–; [wcześniej: <i>Rocznik Teologiczny Śląska Opolskiego</i> 1968–1970])
<i>StJ</i>	<i>Studia Judaica</i> (Kraków, 1998–)
<i>StKKoł</i>	<i>Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie</i> (Koszalin, 1992–)
<i>StLeo</i>	<i>Studia Leopoliensia</i> (Lwów, 2006–)
<i>StPast</i>	<i>Studia Pastoralne</i> (Katowice, 2005–)
<i>StSd</i>	<i>Studia Sandomierskie</i> (Sandomierz, 1980–)
<i>STV</i>	<i>Studia Theologica Varsaviensia</i> (Warszawa, 1963–)
<i>StWar</i>	<i>Studia Warmińskie</i> (Olsztyn, 1964–)
<i>ŚSHT</i>	<i>Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne</i> (Katowice, 1968–)
<i>TST</i>	<i>Tarnowskie Studia Teologiczne</i> (Tarnów, 1938–1940, 1971–)
<i>VoxP</i>	<i>Vox Patrum</i> (Lublin, 1981–)
<i>VV</i>	<i>Verbum Vitae</i> (Kielce, 2002–)
<i>WPT</i>	<i>Wrocławski Przegląd Teologiczny</i> (Wrocław, 1993–)
<i>WST</i>	<i>Warszawskie Studia Teologiczne</i> (Warszawa, 1983–)
<i>ZFKat</i>	<i>Zeszyty Formacji Katechetów</i> (Radom, 2001–)
<i>ZNSBP</i>	<i>Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Bibliistów Polskich</i> (Warszawa, 2004–)
<i>ZODS</i>	<i>Zeszyty Odnowy w Duchu Świętym</i> (Kraków, 1994–)

Część pierwsza: prace zbiorowe

1. Bartnicki, R. (red.), *Studia z biblistyki 8* (Warszawa: Wydawnictwo UKSW, 2012).
2. Basiuk, M. – Malina, A. (red.), „*Będziecie moimi świadkami*”. Księga pamiątkowa dla ks. Józefa Kozyry, Profesora Uniwersytetu Śląskiego, w 65. rocznicę urodzin (*Ad Multos Annos* 18; Warszawa: Stowarzyszenie Bibliistów Polskich, 2012).
3. Chrostowski, W. – Strzałkowska, B. (red.), *Patrzymy na Jezusa, który nam w wierze przewodzi*. Księga pamiątkowa dla ks. prof. Jana Łacha w 85. rocznicę urodzin (*Ad Multos Annos* 17; Warszawa: Stowarzyszenie Bibliistów Polskich, 2012).
4. Cichy, D. (red.), *Ludzie w drodze*. Nauki teologiczne o migracjach i migrantach (*Dialog Kultur i Religii* 6; Warszawa: Verbinum, 2012).
5. Irek, W. (red.), *Ad Imagem Tuam*. Księga jubileuszowa dla uczczenia abpa Mariana Gołębiewskiego (Wrocław: Papieski Wydział Teologiczny, 2012) I.
6. Jelonek, T. – Bogacz, R. (red.), *Biblia w kulturze świata*. Między Biblią a kulturą (Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2011) I.
7. Jelonek, T. – Bogacz, R. (red.), *Biblia w kulturze świata*. Między Biblią a kulturą (Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2011) II.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

8. Oleschko, H. – Łącki, S. (red.), *Michał Archanioł. I: Zagadnienia teologiczne* (Marki: Michalineum, 2012).
9. Paciorek, A. – Tronina, A. – Łabuda, P. (red.), *Prawda was wyzwoli* (Scripturae Lumen 4; Tarnów: Biblos, 2012).
10. Pilarczyk, K. – Mrozek, A. (red.), *Jezus i chrześcijaństwo w źródłach rabinicznych. Perspektywa historyczna, społeczna, religijna i dialogowa* (Estetyka i Krytyka 27; Kraków: Antykwa, 2012).
11. Piwowar, A. – Migut, B. (red.), *Moc słowa Pańskiego. Adhortacja apostołska Verbum Domini w refleksji biblijno-teologicznej* (ABL 8; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2012).
12. Popławski, J. – Misiurek, J. – Miczyński, J.K. (red.), *Modlitwa wspólnotowa i indywidualna* (Homo Orans 10; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2011).
13. Sekściński, A. (red.), *Akademia Biblijna. Cykl autorskich wykładów monograficznych* (Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2012).
14. Słotwińska, H. – Pintał, L. – Wyrostkiewicz, M. (red.), *Omnia transeunt – Caritas manet. Księga jubileuszowa dedykowana ks. prof. Władysławowi Głowie w 70. rocznicę urodzin* (Lublin – Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia, 2012).
15. Walewski, P. (red.), *Wstęp ogólny do Biblii* (Series Religiosa Pomeraniae 2; Rumia: Biblicum, 2011).

Część druga: monografie, artykuły z czasopism i z prac zbiorowych¹

- Adamczewski, B., „Magowie ze Wschodu: za gwiazdą, przez Synaj, do Jezusowego Kościoła (Mt 2,1-12)”, ⇒ 1: 25-38.
- Adamczewski, B., *Retelling the Law: Genesis, Exodus-Numbers, and Samuel-Kings as Sequential Hypertextual Reworkings of Deuteronomy* (European Studies in Theology, Philosophy and History of Religions 1; Frankfurt am Main: Peter Lang, 2012).
- Adamczewski, B., „Sylwetka naukowa ks. prof. dr. hab. Romana Bartnickiego”, *Ksiądz rektor Roman Bartnicki: Od Akademii Teologii Katolickiej do Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie*. Księga pamiątkowa dla ks. prof. Romana Bartnickiego dedykowana z okazji 40-lecia pracy naukowej (red. R. Bartnicki) (Warszawa: Wydawnictwo UKSW, 2012) 50-62.
- Adamczyk, D., „Czy to w porządku, że Dawid i Salomon mieli tyle żon?”, *Katecheta* 55/7-8 (2011) 54-57.
- Adamczyk, D., „Dlaczego Adam nie umarł, po tym jak zjadł zakazany owoc?”, *Katecheta* 55/5 (2011) 38-41.
- Adamczyk, D., „Dlaczego Jefte złożył w ofierze swoją córkę?”, *Katecheta* 55/6 (2011) 39-41.
- Adamczyk, D., „Grzech pierwszych rodziców jako fakt dziejowy – na podstawie Rdz 3”, *Katecheta* 55/3 (2011) 66-71.
- Adamczyk, D., „Grzechy Izraela w okresie sędziów”, *TST* 30/1 (2011) 17-24.

¹ Artykuły zamieszczone w pracach zbiorowych wymienionych w pierwszej części bibliografii po tytule i strzałce ⇒ mają odniesienie do numeru publikacji, pod którym została tam zapisana. Po dwukropku podane są numery stron tego artykułu.

- Adamczyk, D., „Historiozbawcza perspektywa grzechów Izraela w okresie jednego króla”, *StBob* 10/2 (2012) 59-73.
- Adamczyk, D., „Jak Jezus mógł odpuszczać grzechy? Na przykładzie perykopy o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8 i par.)”, *Katecheta* 56/1 (2012) 38-41.
- Adamczyk, D., „Jaka jest wymowa tekstu o ukaraniu sodomitów (Rdz 18–19)”, *Katecheta* 55/2 (2011) 37-41.
- Adamczyk, D., „Jakie grzechy narodu wybranego piętnował prorok Micheasz?”, *Katecheta* 55/9 (2011) 39-41.
- Adamczyk, D., „Jakie grzechy piętnowali prorocy okresu perskiego?”, *Katecheta* 55/10 (2011) 47-51.
- Adamczyk, D., „Jakie jest główne przesłanie biblijnej Księgi Barucha?”, *Katecheta* 55/10 (2011) 44-47.
- Adamczyk, D., „Jakie jest przesłanie przypowieści o synu marnotrawnym z Łk 15,11-32?”, *ZFKat* 12/4 (2012) 58-64.
- Adamczyk, D., „Jakubowe przestrogi przed grzechem”, *Warszawskie Studia Pastoralne* 15 (2012) 8-32.
- Adamczyk, D., „Jezusowa władza odpuszczania grzechów – na przykładzie perykop: o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8 i par.) i o nawróconej grzesznicy (Łk 7,36-50)”, *ZFKat* 12/1 (2012) 41-46.
- Adamczyk, D., „Napiętnowanie grzechu przez proroków w okresie babilońskim”, *SG* 25 (2011) 81-112.
- Adamczyk, D., „Napiętnowanie grzechu w Księdze Jeremiasza”, *AK* 157/3 (2011) 554-563.
- Adamczyk, D., „Napiętnowanie niesprawiedliwości i nadużyć kultowych przez proroków okresu asyryjskiego w państwie północnym”, *WST* 24/2 (2011) 29-44.
- Adamczyk, D., „Napiętnowanie przez proroka Izajasza niewierności i obłudy narodu wybranego”, *AK* 158/1 (2012) 122-132.
- Adamczyk, D., „Niewierność narodu wybranego wobec Jahwe na podstawie perykopy o złotym cielcu”, *AK* 157/2 (2011) 326-334.
- Adamczyk, D., „Nowe życie w łączności z Chrystusem Zmartwychwstałym w świetle Listu do Kolosan”, *ZFKat* 12/3 (2012) 57-62.
- Adamczyk, D., „Oczyszczenie ludu Bożego z grzechów w świetle Listu do Hebrajczyków”, *WPT* 20/2 (2012) 45-56.
- Adamczyk, D., „Quotations from the Book of Malachi in synoptic Gospels”, *StPast* 8 (2012) 261-272.
- Adamczyk, D., „Reinterpretacja cytatów z Księgi Zachariasza w Ewangeliach synoptycznych”, *StBob* 11/1 (2011) 67-81.
- Adamczyk, D., „Sąd niewiary w świetle perykopy o uzdrowieniu niewidomego od urodzenia z J 9”, *ZFKat* 12/2 (2012) 41-50.
- Adamczyk, D., „Skąd się wzięła żona Kaina?”, *Katecheta* 55/7-8 (2011) 51-54.
- Adamczyk, D., „Skutki grzechu pierwszych rodziców w świetle Rdz 3,7-24”, *CTO* 1 (2011) 19-49.
- Adamczyk, D., „Strategia kuszenia na podstawie Rdz 3,1-5”, *StSd* 18/2 (2011) 139-161.
- Adamczyk, D., „Teologiczna perspektywa grzechu w księgach mądrościowych Starego Testamentu”, *STHŚO* 31 (2011) 149-166.
- Adamczyk, D., „W jaki sposób Jezus przestrzega przed zgorszeniem? (Mt 18,6-11 i par.)”, *Katecheta* 56/1 (2012) 35-38.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Adamczyk, D., „Występek mieszkańców całej ziemi w świetle Księgi Rodzaju (11,1-9)”, *PzST* 25 (2011) 57-83.
- Adamiak, S., „Sześcioksiąg w mozaikach Santa Maria Maggiore w Rzymie”, *BPTH* 4 (2011) 165-179.
- Adams, A., *Życie w czasach Jezusa. Praca, zwyczaje, religia* (tł. R. Zajączkowski) (Kielce: Jedność, 2011).
- Akademia Biblijna. Cykl autorskich wykładów monograficznych* (red. A. Sekściński) (Katowice: Wydawnictwo i Księgarnia św. Jacka, 2012) [CD].
- „Alfabetyczny wykaz członków zwyczajnych SBP”, *ZNSBP* 9 (2012) 17-25.
- Andrzejewski, J.M., „Propozycja nowego przekładu hymnu o Jezusie (Flp 2,5-11)”, *StLeo* 4 (2011) 195-211.
- Bacchiocchi, S., *Wino w Biblii* (tł. D. Jemiołek) (Radom: Orion Plus, 2012).
- Baraniak, M., „Motyw miasta w Księdze Pieśni nad Pieśniami i jego targumiczna interpretacja”, *SBO* 3 (2011) 209-233.
- Baraniak, M., „Targum rabiniczne a chrześcijaństwo”, ⇒ 10: 105-124.
- Barczuk, K., *Przymierze w oczach Boga i ludzi* (Skarby Królestwa; Ustroń: Koinonia, 2012).
- Bardski, K., „Biblia a popkultura”, *Katecheta* 55/7-8 (2011) 63-67.
- Bardski, K., „Duchowa wędrówka mędrca: od pragnienia mądrości do uwielbienia Boga. Tekst i struktura literacka Syr 14,20-15,10”, ⇒ 1: 9-24.
- Bardski, K., „Krąg biblijnych skojarzeń reminiscencyjnych J 8,31 w patrystycznej literaturze łacińskiej”, ⇒ 9: 87-96.
- Bardski, K., „Od obrazu biblijnego do kontemplacji tajemnic wiary”, *ZNSBP* 9 (2012) 493-500.
- Bardski, K., rec. *Jezus i chrześcijaństwo w źródłach rabinicznych. Perspektywa historyczna, społeczna, religijna i dialogowa* (red. K. Pilarczyk – A. Mrozek) (Kraków: UJ, 2012), *CT* 82/2 (2012) 202-206.
- Bartnicki, R., *Ewangelie synoptyczne. Geneza i interpretacja* (Warszawa: Wydawnictwo UKSW, 2012).
- Bartnicki, R., „Pouczenie uczniów o przyjściu Eliasza (Mk 9,9-13)”, ⇒ 3: 43-54.
- Bartnicki, R., „Problematyka cudów Jezusa we współczesnej egzegezie”, *WST* 24/2 (2011) 53-80.
- Bartnicki, R., „Przemienienie Jezusa w relacji Mk 9,2-8”, ⇒ 5: 203-230.
- Bartnicki, R., „Zrywanie kłosów okazją do pouczenia o szabacie (Mk 2,23-28)”, ⇒ 1: 39-46.
- Bartnicki, R., rec. A. Najda, *Historiografia paradygmatyczna w Dziejach Apostolskich* (Rozprawy i Studia Biblijne 39; Warszawa: Vocatio, 2011), *CT* 81/3 (2011) 205-208.
- Bartnicki, R., rec. K. Bardski, *Lektyka Salomona. Biblia – symbol – interpretacja* (Rozprawy Naukowe 6; Warszawa: Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej, 2011), *CT* 81/4 (2011) 199-201.
- Bartnicki, R., rec. P.F. Szymański, „Czyny” w dialogu homiletycznym według listów do siedmiu Kościołów Księgi Apokalipsy św. Jana (Ap 2–3). Studium egzegetyczno-homiletyczne (Idea Dialogu 1; Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2011), *CT* 81/4 (2011) 201-205.
- Bartnicki, R., rec. Z. Kiernikowski, *W mocy słowa i sakramentu. Biblijne inspiracje współczesnego duszpasterstwa* (Rozprawy i Studia Biblijne 40; Warszawa: Vocatio, 2011), *CT* 81/3 (2011) 208-212.
- Basiuk, M., „Ofiara Abrahama w nauczaniu Koranu”, ⇒ 2: 41-47.
- Biblia, czyli Pismo Święte Starego i Nowego Przymierza* (tł. Śląskie Towarzystwo Biblijne) (Katowice: Śląskie Towarzystwo Biblijne, 2012).
- Błaza, M., „Słowo Boże, ikona, sakrament”, *StBob* 10/2 (2012) 13-28.

- Bocian, J., „Exodus jako model zaufania Bogu na obczyźnie i w drodze”, ⇒ 4: 77-90.
- Bogacz, R., „Tajemnice Gadary. O Jezusie, o opętanych i świniach”, ⇒ 7: 9-21.
- Bolewski, J., „Droga dopełnienia biblijnej Mądrości”, *StBob* 10/1 (2012) 5-25.
- Bolewski, J., „Typology and Archetype in the Bible”, *StBob* 11/4 (2011) 37-77.
- Boniecka-Stępień, D., „Wizerunek Jezusa w piśmiennictwie żydowskim – wybór”, *SBO* 3 (2011) 263-273.
- Borek, W., „Rady dla ojców w tzw. Tablicach domowych (Kol 3,21 i Ef 6,4)”, *VV* 20 (2011) 139-169.
- Borutka, T., „Rola słowa Bożego w życiu indywidualnym i społecznym”, *PS* 28 (2011) 7-23.
- Borutka, T., „Życie i działalność o. dra Jana Piotra Urbańskiego OFM (im. zakonne Edmund) w 25. rocznicę jego święceń kapłańskich”, *BŻST* 12 (2011) 17-33.
- Bosak, P.C., *Postacie Biblijne*. Słownik – konkordancja (Pelplin: Bernardinum, 2012) VIII.
- Bramorski, J., „Teologia muzyki według Księgi Psalmów”, *CT* 82/1 (2012) 33-56.
- Briks, P., „Sprawozdanie z 49. Sympozjum Biblistów Polskich w Katowicach, 20-22 września 2011”, *SBO* 3 (2011) 289-293.
- Briks, P., „Topos Niniwy w Starym Testamencie”, *SBO* 3 (2011) 157-171.
- Bromberek, S., „Tekst 1 Sm 1,24 w kontekście współczesnych badań. Studium krytyczno-histeryczne”, *CT* 82/2 (2012) 23-48.
- Brown, J., „A Few Remarks on The *Doyen of the Dead Sea Scrolls*”, *QChr* 20/1-2 (2012) 69-73.
- Brylla, D., „*Sefer Jecira*. Rys historyczny i bibliograficzny”, *PzST* 25 (2011) 7-36.
- Brzegowy, T., *Heksaameron i inne studia nad Starym Testamentem* (Rozprawy i Studia Biblijne 45; Warszawa: Vocatio, 2012).
- Brzegowy, T., „«Oto wasz Bóg przychodzi, aby was zbawić» – mała apokalipsa Izajasza (Iz 34-35)”, ⇒ 3: 55-77.
- Buksiński, T., *Etyka ewangeliczna* (Pisma Filozoficzne 125; Poznań: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2012).
- Callaway, P.R., rec. *Temple Scroll and Related Documents* (red. J.H. Charlesworth [et al.]) (PTS DSS Project 7; Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *QChr* 19/3-4 (2011) 170-172.
- Callaway, P.R., rec. Z.J. Kapera – R. Feather, *Doyen of the Dead Sea Scrolls*. An in depth biography of Józef Tadeusz Milik (Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2011), *QChr* 20/1-2 (2012) 75-78.
- Campbell, S., *Tajemnice Biblii*. Nowe spojrzenie na starożytne prawdy (tł. I. i P. Zarębscy) (Kraków: Wydawnictwo „M”, 2011).
- Capper, B.J., „How Did Jesus Help the Poor? Virtuoso Religion as a Stimulus to Economic Sharing in the Jesus Movement”, *QChr* 19/3-4 (2011) 97-139.
- Capper, B.J., „Jesus, Biblical Covenant, and the Essene New Covenant of Ancient Judea: On the Origins of the Early Christian Familial Economic Covenant”, *QChr* 19/1-2 (2011) 1-30.
- Chamisza Chumsze Tora – Chumasz Pardes Lauder*. Przekład Pięcioksięgu z języka hebrajskiego z uwzględnieniem Tory ustnej opatrzonej wyborem komentarzy rabinów oraz hebrajski tekst komentarza Rasziego i Haftary z błogosławieństwami. I: *Bereszit* (tł. S. Pecaric – E. Gordon) (Kraków: Stowarzyszenie Pardes, 2012).
- Chamisza Chumsze Tora – Chumasz Pardes Lauder*. Przekład Pięcioksięgu z języka hebrajskiego z uwzględnieniem Tory ustnej opatrzonej wyborem komentarzy rabinów oraz hebrajski tekst komentarza Rasziego i Haftary z błogosławieństwami. IV: *Bemidbar* (tł. S. Pecaric) (Kraków: Stowarzyszenie Pardes, 2012).

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Chouraqui, A., *Czasy biblijne* (tł. L. Kossobudzki) (Życie Codzienne 2; Warszawa: Świat Książki – Weltbild Polska, 2012).
- Chrostowski, M., „Katolicka hermeneutyka biblijna w świetle adhortacji apostolskiej *Verbum Domini* Ojca Świętego Benedykta XVI”, *CT* 81/2 (2011) 5-23.
- Chrostowski, M., rec. J.S. Bergsma, *The Jubilee from Leviticus to Qumran. A History of interpretation* (Supplements to Vetus Testamentum 115; Leiden: Brill, 2007), *CT* 81/2 (2011) 201-207.
- Chrostowski, M., rec. *The Concept of Exile in Ancient Israel and its Historical Contexts* (red. C. Levin – E. Ben Zvi) (Beihefte zur Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft 404; Berlin: Walter de Gruyter, 2010), *CT* 81/1 (2011) 199-206.
- Chrostowski, W., „Asyryjska diaspora Izraelitów w świetle Księgi Ezechiela – Wojciechowi Pikorowi w odpowiedzi”, *BibAn* 2 (2012) 75-122.
- Chrostowski, W., „Bp prof. dr hab. Jan Bernard Szłaga (24 V 1940 – 25 IV 2012)”, *ZNSBP* 9 (2012) 504-513.
- Chrostowski, W., „Ksiądz prof. zw. dr hab. Jan Łach – zarys biografii naukowej”, ⇒ 3: 13-15.
- Chrostowski, W., „Księga Nahuma w kontekście asyryjskiej diaspory Izraelitów”, *CT* 81/4 (2011) 7-28.
- Chrostowski, W., „Matriarchinie Izraela w tradycji żydowskiej”, *BPTH* 4 (2011) 63-94.
- Chrostowski, W., „Niewidomi w Piśmie Świętym”, *CT* 82/2 (2012) 5-22.
- Chrostowski, W., „Od świętej tradycji do Pisma Świętego”, ⇒ 13: 13-31.
- Chrostowski, W., *Trzecia Świątynia w Jerozolimie i inne studia* (Rozprawy i Studia Biblijne 44; Warszawa: Vocatio, 2012).
- Chrostowski, W., „«Zabrano Pana i nie wiemy, gdzie Go położono» (por. J 20,2). Biblia w dialogu katolicko-judaistycznym”, ⇒ 3: 78-99.
- Chrostowski, W., „Życie Jezusa oczami apostoła Pawła”, ⇒ 2: 48-67.
- Chrostowski, W., rec. A. Kuśmirek, *Balaam i jego wyrocznie (Lb 22-24) w tradycji targumicznej* (Rozprawy i Studia Biblijne 42; Warszawa: Vocatio, 2011), *CT* 82/1 (2012) 199-207.
- Chrostowski, W., rec. *Apokryfy syryjskie. Historia i przysłowia Achikara. Grota skarbów. Apokalipsa Pseudo-Metodego* (oprac. A. Tronina – M. Starowieyski) (Pisma Apokryficzne 6; Kraków: WAM, 2011), *CT* 82/1 (2012) 215-217.
- Chrostowski, W., rec. G. Szamocki, *Przejście Izraelitów przez Jordan (Joz 3,1–5,1)*. Historiografia, teologia, pareneza (Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2011), *CT* 81/3 (2011) 197-205.
- Chrostowski, W., rec. H. Drawnel, *The „Aramaic Astronomical Book” (4Q208-4Q211) from Qumran. Text, Translation, and Commentary* (Oxford: Oxford University Press, 2011), *CT* 81/4 (2011) 182-189.
- Chrostowski, W., rec. M. Karczewski, *Reinterpretacja Księgi Rodzaju w Apokalipsie św. Jana* (Biblioteka Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 55; Olsztyn: Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, 2010), *CT* 81/2 (2011) 208-214.
- Chrostowski, W., rec. N. Elliott – M. Reasoner, *Documents and Images for the Study of Paul* (Minneapolis: Fortress Press, 2011), *CT* 82/2 (2012) 197-202.
- Chrostowski, W., rec. P. Collins – L. Baylis – S. Marshall, *Assyrian Palace Sculptures* (London: The British Museum Press, 2011), *CT* 82/2 (2012) 193-197.
- Chrostowski, W., rec. T.O. Lambdin, *Wprowadzenie do hebrajskiego biblijnego* (tł. H. Drawnel – B. Sokal) (Materiały Pomocnicze do Wykładów z Bibliistyki 11; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2011), *CT* 81/3 (2011) 193-197.

- Chrostowski, W., rec. Z. Włodarczyk, *Rośliny biblijne*. Leksykon (Kraków: Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk, 2011), *CT* 81/2 (2011) 214-217.
- Chrostowski, W. – Strzałkowska, B., „Protokół z VIII Walnego Zebrania SBP, Katowice 20 IX 2011”, *ZNSBP* 9 (2012) 9-16.
- Chrostowski, W. – Strzałkowska, B., „Stowarzyszenie Bibliistów Polskich – Członkowie zwyczajni”, *ZNSBP* 9 (2012) 27-267.
- Cieciela, J., „Zerubbabel and his Role in the Creation of Yehud Province”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 57-62.
- Cieciela, J., „Żydzi pod rządami Sasanidów”, ⇒ 10: 165-177.
- Cieciela, J., rec. J.J. Bloom, *The Jewish Revolts against Rome, A.D. 66-135. A Military Analysis* (North Carolina-London: Jefferson, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 157-159.
- Czajkowski, M., „«Cały Izrael będzie zbawiony» (Rz 11,26). Rz 9–11 w kontekście całego Listu do Rzymian”, *Perspectiva* 11/1 (2012) 5-22.
- Dąbek, T.M., „Długość i wartość życia człowieka w służbie Bożej”, „*Słowo jego płonęło jak pochodnia*” (Syr 48,1). Księga pamiątkowa ku czci ks. prof. Tadeusza Brzegowego (red. P. Łabuda) (Tarnów: Biblos, 2011) 47-57.
- Dąbek, T.M., „*Nie ma już mężczyzny ani kobiety, wszyscy bowiem jesteście jednym w Chrystusie Jezusie*” (Ga 3,28). Biblia o godności i powołaniu kobiety (Biblijne Wezwania do Rozwijania Kultury 4; Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2012).
- Dąbek, T.M., „Praca jako kontynuacja dzieła stworzenia w Biblii”, *Etyka i duchowość pracodawcy XXI wieku*. 30-lecie encykliki Jana Pawła „*Laborem exercens*” (red. M. Leśniak – G. Piątek – P. Król) (Kraków: Unum, 2012) 21-35.
- Dąbek, T.M., „Św. Michał Archanioł w Apokalipsie”, ⇒ 8: 103-121.
- Dąbek, T.M., rec. *Biblia i jej oddziaływanie*. Ewangelia o królestwie (red. A. Paciorek – A. Czaja – A. Tronina) (Scripturae Lumen 1; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2009), *RBL* 65/3 (2012) 282-284.
- Dąbek, T.M., rec. M. Wojciechowski, *Biblia o państwie* (Kraków: WAM, 2008), *RBL* 64/2 (2011) 286-287.
- Dąbek, T.M., rec. M. Wojciechowski, *Etyka Biblii* (Kraków: WAM, 2009), *RBL* 64/3 (2011) 381-382.
- Dąbek, T.M., rec. W. Misztal, *Duchowość chrześcijan w świetle listów Pawłowych*. Związki z Bogiem (Myśl Teologiczna 64; Kraków: WAM, 2010), *RBL* 65/3 (2012) 284-286.
- Dąbek, T.M., rec. W. Pikor, *Soteriologiczna metafora wody w Księdze Izajasza* (Studia Biblica Lublinensia 4; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2009), *RBL* 65/3 (2012) 281-282.
- Dąbrowski, K., „Apostoł Paweł – niezwykle świadek Chrystusa”, ⇒ 3: 100-107.
- Dąbrowski, K., „Charyzmatyczny apostoł”, ⇒ 2: 68-73.
- Dec, P., „J 10,1-21 a Świątynia Jerozolimska. Analiza leksemów θύρα, θυρωρός i αὐλή”, *SBO* 3 (2011) 251-262.
- Degórski, B., „La creazione dell'essere umano secondo la Prima Omelia di Origene al Libro della Genesi”, *BPTH* 4 (2011) 237-257.
- Deselares, P., *Podążać drogami Boga*. Przesłanie Abrahama i Sary (tł. K. Markiewicz – M. Waluś) (Poznań: Wydawnictwo św. Wojciecha, 2011).
- Długoborski, S., „Wpływ imperialnej Asyrii na religię Judy”, *SBO* 3 (2011) 143-156.
- Długosz, D., „Histoire d'Arabie. Colloque au Musée du Louvre”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 181-184.
- Długosz, D., „Ouverture des nouvelles salles au Musée du Louvre: L'Orient Méditerranéen dans l'Empire Romain”, *PJBR* 11/1-2 (2012) 179-182.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Długosz, D., „Archéologie de Qumrân au Musée du Louvre”, *QChr* 20/1-2 (2012) 43-54.
- Długosz, D., rec. D. Bodi, *Israël et Juda à l'ombre des Babyloniens et des Perses* (Collections de l'Université de Strasbourg: Etudes d'archéologie et d'histoire ancienne; Paris: De Boccard, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 148-151.
- Długosz, D., rec. G. Gernez – I. Perisse-Valero, *Le Liban. De la Préhistoire a l'Antiquité*, editions Errance (Paris, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 124-126.
- Długosz, D., rec. S. de Courtois, *La Turquie biblique. Itinéraire culturel*, editions Empreinte temps present (Lille, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 122-124.
- Długosz, D., rec. Z.J. Kapera – R. Feather, *Doyen of the Dead Sea Scrolls. An in depth biography of Józef Tadeusz Milik (1922-2006)* (Qumranica Mogilanensia 17; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2011), *QChr* 19/1-2 (2011) 72-74.
- Długosz, D., rec. S.C. Mimouni, *Le judaïsme ancien du VIe siècle avant notre ère au IIe siècle de notre ère. Des prêtres aux rabbins* (Paris: Presses Universitaires de France), *PJBR* 11/1-2 (2012) 137-139.
- Długosz, D., rec. A. Tichit, *Hébreux Biblique. Grammaire de base et introduction aux fêtes juives. Textes expliqués* (Bruxelles: Éditions Safran, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 140-142.
- Dogondke, D., „Czy chrześcijaństwo jest «religią Księgi?»”, *Katecheta* 56/9 (2012) 48-50.
- Dogondke, D., „Czy w Biblii jest mowa o tatużach?””, *Katecheta* 56/10 (2012) 58-61.
- Dogondke, D., „Serafini głoszą świętość Boga”, *Zeszyty Karmelitańskie* 2 (2011) 12-21.
- Donceel-Voute, P. – Donceel, R., „Deux notes concernant le livre de Michniewicz su la céramique de Qumrân et Jericho”, *QChr* 19/1-2 (2011) 59-66.
- Drawnel, H., „1 Enoch 73:4-8 and the Aramaic Astronomical Book”, *A Teacher for All Generations: Essays in Honor of James C. VanderKam* (ed. E.F. Mason) (Supplements to the Journal for the Study of Judaism 153; Leiden: Brill, 2012) 687-704.
- Drawnel, H., „Knowledge Transmission in the Context of the Watchers' Sexual Sin with the Women in 1 Enoch 6–11”, *BibAn* 2 (2012) 123-151.
- Drawnel, H., „Professional Skills of Asael (1 En 8:1) and Their Mesopotamian Background”, *Revue Biblique* 119 (2012) 518-542.
- Drawnel, H., „The Punishment of Asael (1 En 10:4-8) and Mesopotamian Anti-Witchcraft Literature”, *Revue de Qumran* 25 (2012) 369-394.
- Drawnel, H., rec. G.W.E. Nickelsburg – J.C. VanderKam, *1 Enoch 2: A Commentary on the Book of 1 Enoch. Chapters 37–82* (Hermeneia; Minneapolis: Fortress Press, 2012), *BibAn* 2 (2012) 363-367.
- Drawnel, H., rec. H.S. Kvanvig, *Primeval History: Babylonian, Biblical, and Enochic. An Intertextual Reading* (Supplements to the Journal for the Study of Judaism 148; Leiden: Brill, 2011), *BibAn* 2 (2012) 355-361.
- Drawnel, H., rec. K. Berthelot – D.S. Ben Ezra, *Aramaica Qumranica: Proceedings of the Conference on the Aramaic Texts from Qumran in Aix-en-Provence, 30 June – July 2008* (Studies on the Texts of the Desert of Judah 94; Leiden: Brill, 2010), *BibAn* 2 (2012) 343-346.
- Drewnowska-Rymarz, O., *Panteony miast regionu Dijali w okresie starobabilońskim* (Warszawa: Agade, 2012).
- Drzewiecka, E., *Śmierć Judasza w Biblii i tradycji chrześcijańskiej* (Biblioteka Słowa Krzyża 2; Warszawa: Verbinum, 2012).
- Duda, J., „Rajskie «drzewo poznania dobra i zła» w literaturze wczesnochrześcijańskiej”, *BPTH* 4 (2011) 223-235.

- Dukała, M.A., „Nadzieje mesjańskie Izraela na podstawie przedstawień synagogalnej mozaiki w Sefforis”, ⇒ 7: 23-42.
- Dyk, S., „Hermeneutyka słowa Bożego w liturgii”, *StPast* 7 (2011) 148-165.
- Dynak, A., „Chwała Boga przychodzącego na świat. Rozważania nad perykopą Łk 2,1-20”, ⇒ 3: 108-125.
- Dziadosz, D., „Dawid i jego synowie. Wychowawczy i polityczny dramat na dworze królewskim”, *IV* 21 (2012) 39-63.
- Dziadosz, D., „Religijny i społeczny status kobiet w tradycjach o Abrahamie”, *StPast* 7 (2011) 351-367.
- Ewangelia Judasza*. Tłumaczenie, wstęp i komentarz (oprac. M. Mikołajczak) (Studia i Materiały 143; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2011).
- Ewangelia według św. Jana*. Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem. Oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła (red. nauk. T. Brzegowy [et al.]) (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2012).
- Ewangelia według św. Jana*. Wydanie studyjne NLT (red. I. Bareła; tł. T. Fortuna) (Warszawa: Vocatio, 2011).
- Ewangelia według św. Łukasza*. Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem. Oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła (red. T. Brzegowy [et al.]) (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2012).
- Ewangelia według św. Marka*. Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem. Oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła (red. T. Brzegowy [et al.]) (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2012).
- Ewangelia według św. Mateusza 1–13* (oprac. L. Misiarczyk – J. Naumowicz – T. Skibiński) (Ojcowie Kościoła Komentują Biblię. Nowy Testament 1a; Zabki: Apostolicum, 2011).
- Ewangelia według św. Mateusza*. Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem. Oprac. zespół biblistów polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła (red. T. Brzegowy [et al.]) (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2012).
- Feather, R., „Recollections from my Meetings with J.T. Milik in the Years 1998-2005”, *QChr* 20/1-2 (2012) 1-12.
- Felski, W., „Nie tylko Apokalipsa. Tropy biblijne w przedwojennej poezji Czesława Miłosza”, *AK* 157/2 (2011) 258-267.
- Flis, J., „Wniebowstąpienie Jezusa Chrystusa w świetle pism św. Łukasza”, *Roczniki Teologii Dogmatycznej* 3 (2011) 99-112.
- Forte, B., „Biblijni świadkowie wiary”, *Zeszyty Formacji Duchowej* 54 (2012).
- Gardocki, D., „Osoba Jezusa i Jego nauczanie w ujęciu Craiga S. Keenera. W kręgu poszukiwań Jezusa historycznego”, *StBob* 11/3 (2011) 149-167.
- Gardocki, D., „W poszukiwaniu prawdziwego Jezusa”, *PP* 129/3 (2012) 99-109.
- Gardocki, D., rec. J. Kudasiwicz – H. Witezyk, *Jezus i Ewangelie w ogniu dyskusji*. Od H. Reimarus do T. Polaka (Biblioteka „Verbum Vitae” 2; Kielce: Instytut Teologii Biblijnej „Verbum”, 2011), *PP* 129/7-8 (2012) 246-249.
- Gębalska, A., „Wątki zła zainspirowane tekstami Biblii w powieści *Mistrz i Małgorzata* Michała Bułhakowa”, ⇒ 1: 301-320.
- Gieniusz, A., „«Come a un aborto». Significato e funzione della metafora in 1 Cor 15,1-11 alla luce di Nm 12,12 (LXX)”, *Non mi vergogno del Vangelo, potenza di Dio* (a cura di F. Bianchini – S. Romanello) (Roma: Gregorian and Biblical Press, 2012) 135-151.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Gieniusz, A., „«Debitori dello Spirito» in Rom 8,12? Ragioni di un silenzio”, *Donare. Egesi, teologia e altro* (a cura di C. Bazzi – R. Amici) (Città del Vaticano: Urbaniana University Press, 2012) 45-55.
- Gieniusz, A., „«Debtors to the Spirit» in Romans 8.12? Reasons for the Silence”, *New Testament Studies* 59 (2012) 1-12.
- Gillmeister, A., „Kontrowersje wokół książki *Hellenizm a judaizm* Tadeusza Zielińskiego. Polemiki chrześcijańskie”, *SBO* 3 (2011) 275-288.
- Gola, P., *Czego Biblia uczy o Kościele?* (Rokitno Szlacheckie: Fundacja Szkoła Biblijna Hosanna, 2012).
- Górny, J., „Metale i metalurgia w Biblii”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 65-95.
- Grochowski, Z., *Il Discepolo di Gesù nell'ora della prova (Gv 18-19), luogo di rivelazione del Maestro*. Pars dissertationis (Studium Biblicum Franciscanum 10; Elbląg, 2012).
- Gryziec, P.R., „Rozpoznać wolę Bożą. Rz 12,1-2 jako fundamentalna zasada etyki św. Pawła”, ⇒ 3: 126-145.
- Guzewicz, M., „Strategie wychowawcze św. Pawła wobec Koryntian”, *VV* 21 (2012) 139-158.
- Haręzga, S., „Aktualność teologiczno-pastoralna adhortacji apostoelskiej *Verbum Domini* dla Kościoła w Polsce”, ⇒ 11: 161-166.
- Haręzga, S., „Biblijna animacja duszpasterstwa. Inspiracje adhortacji apostoelskiej *Verbum Domini*”, *Zwiastowanie* 20/4 (2011) 121-127.
- Haręzga, S., „Biblijne podstawy świadectwa”, *Świadectwo w służbie ewangelizacji* (red. W. Przygoda) (Lublin: Wydawnictwo KUL, 2012) 17-30.
- Haręzga, S., „Biblijne vademecum starości”, *Życie Duchowe* 68 (2011) 28-33.
- Haręzga, S., „Choćbym przechodził ciemną doliną...”, *Życie Duchowe* 67 (2011) 61-66.
- Haręzga, S., „Duchowa lektura Biblii”, ⇒ 14: 693-701.
- Haręzga, S., „Jezus – egzorcysta”, *Pastores* 54 (2012) 7-15.
- Haręzga, S., „Krzyż Chrystusa słowem mądrości Bożej dla świata (1 Kor 1,17-2,16)”, ⇒ 3: 146-154.
- Haręzga, S., „Lectio divina duchową lekturą Pisma Świętego. Bogactwo sensu biblijnego na przykładzie tekstu Łk 19,1-10”, *ZFKat* 12/1 (2012) 35-40.
- Haręzga, S., „«Nie będziesz miał cudzych bogów przede Mną» (Wj 20,3; Pwt 5,7). Kim chce być Bóg dla człowieka?”, *PH* 16 (2012) 33-39.
- Haręzga, S., „Radość czystego serca”, *Życie Duchowe* 72 (2012) 49-54.
- Haręzga, S., „Słowo Boże w sprawowaniu sakramentu pojednania”, *Sztuka spowiadania. Poradnik* (red. J. Augustyn) (Kraków: WAM, 2012) 569-577.
- Harrington, W.J., *Klucz do Biblii* (tł. J. Marzęcki) (Warszawa: Pax, 2012).
- Hermanowicz, M., „Obraz Asyrii w deuteronomicznym dziele historycznym”, ⇒ 1: 197-222.
- Hermanowicz, M., rec. *Pisma apokaliptyczne i testamenty* (red. M. Parchem) (Apokryfy Starego Testamentu 2; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2010), *STV* 49/2 (2011) 235-237.
- Iłuk, J., „«Toledot Jeszu» – przekaz talmudyczny o Jezusie i chrześcijanach w żydowskiej recepcji”, ⇒ 10: 181-217.
- Intrater, A., *Kto jadł obiad z Abrahamem?* Odkryj, kim jest tajemnicza postać, która spotyka się z bohaterami wiary (tł. D. Zakrzewska) (Ustroń: Koinonia, 2012).
- Iwański, D., „The identity of the sons of God in Gen 6:1-4 – brief survey of the interpretation”, *BPTH* 4 (2011) 27-36.
- Janik, M., rec. P.S. Johnston, *Cienie Szeolu. Śmierć i zaświaty w biblijnej tradycji żydowskiej* (Kraków: Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy, 2010), *Perspectiva* 10/2 (2011) 411-413.

- Jankowski, S., „...abyś dzień święty święcił...”, *Pamiętaj, abyś dzień święty święcił* (red. K. Konecki) (Scripta Theologica Thoruniensia 17; Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2011) 11-32.
- Jankowski, S., „Spis ludności za Augusta (Łk 2,1). Problem chronologii czy teologii?”, *Veritas cum caritate – intellegentia cum amore* (C. Rychlicki – I. Werbiński) (Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2011) 183-211.
- Jaromin, J., „Obraz modlitwy w przypowieściach Ewangelii według św. Łukasza”, *SS* 15 (2011) 205-216.
- Jaromin, J., „Pamiętnik Tobita (Tb 1,1-2,1a) w świetle historii Asyrii i jej władców”, *Życie Konsekrowane* 92 (2011) 87-97.
- Jaromin, J., „Postawy Maryi w świetle Biblii”, ⇒ 2: 74-83.
- Jaromin, J., „Przypowieści o winnicy: Iz 5,1-7 i Mk 12,1-12”, ⇒ 3: 155-162.
- Jasiński, A.S., „Droga nowego poznania Jahwe (Ez 22,1-16)”, ⇒ 2: 84-108.
- Jasiński, A.S., „Jerozolima w obliczu przełomowych wydarzeń (Ez 21,1-12)”, ⇒ 3: 163-184.
- Jasnos, R., *Deuteronomium jako „księga” w kontekście kultury piśmienniczej starożytnego Bliskiego Wschodu* (Humanitas. Studia Kulturoznawcze; Kraków: WAM, 2011).
- Jawor, M., „*Ratować życie czy zniszczyć*” (Mk 3,4). Teologiczne znaczenie czasownika σφζω (zbawić) w Markowych perykopach o zbawieniu (Rozprawy i Studia Biblijne 43; Warszawa: Vocatio, 2011).
- Jaworski, P., „Polska bibliografia biblijna za lata 2010-2011”, *BibAn* 2 (2012) 229-332.
- Jelonek, T., *Biblia jako fenomen kulturowy* (Kraków: Petrus, 2012).
- Jelonek, T., „Biblia w świecie mitów”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 28-36.
- Jelonek, T., „Kilka uwag potrzebnych przed lekturą Biblii”, ⇒ 2: 109-130.
- Jelonek, T., „O Biblii na otwarcie ogrodu biblijnego”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 5-27.
- Jezierska, E.J., „VIII Walne Zebranie Stowarzyszenia Biblistów Polskich, 49. Sympozjum Biblistów Polskich, Katowice 20-22 września 2011 r.”, *WPT* 20/1 (2012) 207-208.
- Jezierska, E.J., „*Māšāl Maral* w tekstach Starego Testamentu”, ⇒ 3: 185-196.
- Jezierska, E.J., „Pierwszy znak objawienia się Jezusa. Wesele w Kanie Galilejskiej (J 2,1-12)”, ⇒ 5: 253-260.
- Jezierski, J., „Ks. dr Marian Ejsmont (23 XI 1938 – 22 I 2012)”, *ZNSBP* 9 (2012) 501-503.
- Johnson, P., *Jezus. Najwierniejsza biografia* (tł. P. Borkowski) (Warszawa: Pax, 2011).
- Jonczyk, W., „Symbolika wody w Apokalipsie św. Jana”, ⇒ 2: 131-147.
- Jonczyk, W., „Symbolika wody w Ewangelii według św. Jana”, ⇒ 3: 197-214.
- Jonczyk, W., rec. F. Sieg, *Zmartwychwstały Pan i wierzący w Jego Imię. Orędzie pasterskie* (Ap 1–3) z pierwszego wieku zawsze aktualne (Warszawa: Verbinum, 2011), *Homo Dei* 81/2 (2012) 190-193.
- Kalimi, I., „Zabójstwo w świątyni. Opowiadanie Kronikarza o Zachariaszu – wiarygodność historyczna, oddziaływanie i paralela w Dziejach Apostolskich”, *CT* 82/1 (2012) 5-19.
- Kapera, Z.J., *Jerozolimskie lata champolliona zwojów*. Józef Tadeusz Milik w Ziemi Świętej (Biblioteka Zwojów 14; Kraków–Mogilany: The Enigma Press, 2012).
- Kapera, Z.J., „Józef Tadeusz Milik archéologue. Un aspect oublié de l’activité du cofondateur de la qumrânologie”, *QChr* 20/1-2 (2012) 13-42.
- Kapera, Z.J., „List of the Publications of Pauline Donceel-Voûte & Robert Donceel Concerning the Site of Khirbet Qumran”, *QChr* 19/3-4 (2011) 159-166.
- Kapera, Z.J., „New Data on J.T. Milik’s Studies at the Biblicum”, *QChr* 20/1-2 (2012) 55-68.
- Kapera, Z.J., „Second Polish Conference on Ancient Cyprus”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 185-187.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Kapera, Z.J., „Sześćdziesiąt pięć lat polskich badań nad rękopisami znad Morza Martwego”, ⇒ 3: 215-237.
- Kapera, Z.J., „The Sixth Meeting of Polish Scholars Working on Ancient Palestine”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 175-180.
- Kapera, Z.J., „The Sixtieth Birthday of the President of the Association of Polish Biblical Scholars”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 5-8.
- Kapera, Z.J., rec. A. Kowalczyk, *Problem synoptyczny* (Pelplin: Bernardinum, 2009), *PJBR* 11/1-2 (2012) 157-158.
- Kapera, Z.J., rec. A. Oracz, *Jezus Seminar w biblistyce północno-amerykańskiej* (Kielce: Verbum, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 161-162.
- Kapera, Z.J., rec. *Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum Testamentum*. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Biblia Slavorum Antiquorum. II. Novum Testamentum”, Łódź, 15-17 maja 2009 (red. G. Minczew – M. Skowronek – I. Petrov) (Łódź: Pictor, 2009), *PJBR* 10/1-2 (2011) 167-169.
- Kapera, Z.J., rec. *Credidimus Caritati*. Księga pamiątkowa dedykowana księżom profesorom Ryszardowi Figłowi i Tadeuszowi Haneltowi w 70. rocznicę urodzin (red. M. Olczyk – P. Podeszwa) (Gniezno: Prymasowskie Wyższe Seminarium Duchowne, 2010), *PJBR* 11/1-2 (2012) 125-129.
- Kapera, Z.J., rec. D. Szpek „Sitz im Leben” Jezusa w okolicach Jerycha hasmonejsko-herodiańskiego ze szczególnym uwzględnieniem Synagogi. Studium geograficzne, archeologiczne i historyczno-egzegetyczne (Biblioteka Teologiczna 10; Katowice 2007), *PJBR* 11/1-2 (2012) 147-148.
- Kapera, Z.J., rec. *Das Tote Meer*. Kultur und Geschichte am tiefsten Punkt der Erde (Hrsg. J. Zangenberg) (Mainz: Verlag Philipp von Zabern, 2010), *QChr* 19/1-2 (2011) 92-93.
- Kapera, Z.J., rec. E. Tov, *Textual Criticism of the Hebrew Bible* (Minneapolis: Fortress, 2012), *QChr* 20/1-2 (2012) 86-87.
- Kapera, Z.J., rec. E. Ulrich – P.W. Flint, *Qumran Cave 1. II. The Isaiah Scrolls. I: Plates and Transcriptions* (Oxford: Clarendon, 2010), oraz E. Ulrich – P.W. Flint, with a contribution by M.G. Abegg, *Qumran Cave 1. II. The Isaiah Scrolls. II: Introduction, Commentary and Textual Variants* (Oxford: Clarendon, 2010), *QChr* 20/1-2 (2012) 83-86.
- Kapera, Z.J., rec. *Ewangelia tajemna czy dobra nowina?* (red. T. Siuda) (Biblia i Ekumenizm 3; Poznań: Uniwersytet A. Mickiewicza, 2006) oraz *Światło Chrystusa darem dla świata* (red. T. Siuda) (Biblia i Ekumenizm 4; Poznań: Uniwersytet A. Mickiewicza, 2009), *PJBR* 11/1-2 (2012) 133-134.
- Kapera, Z.J., rec. *Ex Oriente Lux*. Księga pamiątkowa dla księdza profesora Antoniego Troniny w 65. rocznicę urodzin (red. W. Chrostowski) (Ad Multos Annos 14; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 138-143.
- Kapera, Z.J., rec. Filon z Aleksandrii, *Flakkus. Pierwszy pogrom Żydów w Aleksandrii*. (Wprowadzenie, przekład, komentarz E. Osek) (Kraków: WAM, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 142-144.
- Kapera, Z.J., rec. G. Samuelsson, *Crucifixion in Antiquity*. An Inquiry into the Background and Significance of the New Testament Terminology of Crucifixion (WUNT 310; Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 162-163.
- Kapera, Z.J., rec. *Gespräch über Jesus*. Papst Benedikt XVI. Im Dialog mit Martin Hengel, Peter Stuhlmacher und seine Schülern in Castelgandolfo 2008 (Hrsg. P. Kuhn) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 166-167.

- Kapera, Z.J., rec. H. Danby, *The Mishnah*. Translated form the Hebrew with Introduction and Brief Explanatory Notes (Peabody, MA: Hendrickson, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 173-174.
- Kapera, Z.J., rec. H. Drawnel, *The „Aramaic Astronomical Book” (4Q208-4Q211) from Qumran. Text, Translation, and Commentary* (Oxford: Oxford University Press, 2011), *QChr* 19/1-2 (2011) 87-89.
- Kapera, Z.J., rec. *Herder's Neues Bibel Lexikon* (ed. F. Kogler) (Fribourg: Herder, 2009), *PJBR* 11/1-2 (2012) 111-112.
- Kapera, Z.J., rec. *Historia starożytna w Polsce*. Informator (red. R. Kulesza – M. Stępień) (Warszawa: Wydział Historyczny UW, 2009), *PJBR* 11/1-2 (2012) 118-120.
- Kapera, Z.J., rec. *Holy Bible. Common English Bible: A fresh translation to touch the heart and mind* (Nashville, TN 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 112-114.
- Kapera, Z.J., rec. J. Bodzek, *Ta satrapika nomismata*. Mennictwo satrapów w okresie panowania Achemenidów (ok. 550-331 a.C.) (Kraków: Księgarnia Akademicka, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 120-122.
- Kapera, Z.J., rec. J. Ciciela, *Żydzi w okresie Drugiej Świątyni 538 przed Chr. – 70 po Chr.* (Kraków: Univeristas, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 150-153.
- Kapera, Z.J., rec. J. Duhaime – T. Legrand, *Les Rouleaux de la mer Morte* (Paris: Éditions du Cerf, 2011), *QChr* 19/1-2 (2011) 70-71.
- Kapera, Z.J., rec. J. Klawans, *Impurity and Sin in Ancient Judaism* (New York: Oxford University Press, 2000), *QChr* 19/3-4 (2011) 180.
- Kapera, Z.J., rec. J. Magness, *Stone and Dung, Oil and Spit*. Jewish Daily Life in the Time of Jesus (Grand Rapids – Cambridge: William B. Eerdmans Publ. Co., 2011), *QChr* 19/1-2 (2011) 80-81.
- Kapera, Z.J., rec. J. Murphy-O'Connor, *Épêse au temps de saint Paul*. Textes et archéologie (Paris: Cerf, 2008), *PJBR* 11/1-2 (2012) 166-167.
- Kapera, Z.J., rec. J. Śliwa, *Badacze, kolekcjonerzy, podróżnicy*. Studia z dziejów zainteresowań starożytnych (Kraków: Księgarnia Akademicka, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 117-118.
- Kapera, Z.J., rec. J.A. Fitzmyer, *The Interpretation of Scripture*. In Defense of the Historical-Critical Method (New York: Paulist Press, 2008), *PJBR* 11/1-2 (2012) 114-115.
- Kapera, Z.J., rec. J.A. Hughes, *Scriptural Allusions and Exegesis in the Hodayot* (STDJ 59; Leiden: Brill), *QChr* 19/3-4 (2011) 178-179.
- Kapera, Z.J., rec. *Jewish Identities in Antiquity*. Studies in Memory of Menahem Stern (eds. L.I. Levine – D.R. Schwartz) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2009), *PJBR* 10/1-2 (2011) 159-161.
- Kapera, Z.J., rec. K. Stebnicka, *Tożsamość diaspory*. Żydzi w Azji Mniejszej okresu cesarstwa (Parnassus 2; Warszawa: Sub Lupa, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 168-170.
- Kapera, Z.J., rec. L. Mrozewicz, *Studia Flaviana* (Poznań: Wydawnictwo Poznańskie TPN, 2010), *PJBR* 11/1-2 (2012) 148-150.
- Kapera, Z.J., rec. *La Bibliothèque de Qumrân*. I: *Torah Genèse: Édition bilingue des manuscrits* (éd. K. Berthelot – T. Legrand – A. Paul) (Paris: Cerf, 2008) oraz II: *Torah Exode-Lévitique-Nombres* (éd. K. Berthelot – T. Legrand – A. Paul) (Paris: Cerf, 2010) *PJBR* 11/1-2 (2012) 144-146.
- Kapera, Z.J., rec. M. Heemstra, *The Fiscus Judaicus and the Parting of the Ways* (Tübingen: Mohr Siebeck, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 154-156.
- Kapera, Z.J., rec. M. McNamara, *Targum and New Testament*. Collected Essays (WUNT 279; Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 167-168.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Kapera, Z.J., rec. M. Tso, *Ethics in the Qumran Community* (Tübingen: Mohr Siebeck, 2010), *QChr* 19/1-2 (2011) 71-72.
- Kapera, Z.J., rec. *Michał Archaniol. 1. Zagadnienia teologiczne* (red. H. Oleschko [et al.]) (Marki: Michalineum, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 153-155.
- Kapera, Z.J., rec. *Neues Testament und hellenistisch-jüdisch Alltagskultur. Wechselseitige Wahrnehmungen* (Hrsg. R. Deines – J. Herzer – K.-W. Niebuhr) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 164-166.
- Kapera, Z.J., rec. *Nie wstydę się Ewangelii*. Księga pamiątkowa dla bpa prof. Zbigniewa Kiernikowskiego w 65. rocznicę urodzin (red. W. Chrostowski) (Ad Multos Annos 16; Warszawa: SBP, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 122-125.
- Kapera, Z.J., rec. *Oriens Splendor*. Studies in Memory of Józef Wolski (red. M.J. Olbrycht) (Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 119-121.
- Kapera, Z.J., rec. P. Ostański, *Bibliografia biblistyki polskiej. III-IV 2000-2009* (Series Bibliographica; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2010), *QChr* 19/1-2 (2011) 93-95.
- Kapera, Z.J., rec. P.C. Callaway, *The Dead Sea Scrolls for a New Millenium* (Eugene, Or.: Casade Books, 2011), *QChr* 19/3-4 (2011) 167-170.
- Kapera, Z.J., rec. *Palamedes*. A Journal of Ancient History (Warszawa: Warsaw University Press, 2009) IV, *PJBR* 10/1-2 (2011) 121-122.
- Kapera, Z.J., rec. *Polonia-Kypros / Polska-Cypr*. Z kraju Szopena na wyspę Afrodyty. Relacje historyczne i kulturowe (red. J. Jeorgis – J. Kazamias) (Nikozja: EnTipsis, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 134-137.
- Kapera, Z.J., rec. *Prayer and Poetry in the Dead Sea Scrolls and Related Literature*. Essays in Honor of Eileen Schuller on the Occasion of her 65th Birthday (eds. J. Penner [et al.]) (Studies on the Texts of the Desert of Judah 98; Leiden: Brill, 2012), *QChr* 20/1-2 (2012) 79-81.
- Kapera, Z.J., rec. *Qumran und die Archäologie*. Texte und Kontexte (Hrsg. J. Frey [et al.]) (WUNT 278; Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *QChr* 19/3-4 (2011) 176-178.
- Kapera, Z.J., rec. R. Bartnicki, *Ewangelie synoptyczne*. Geneza i interpretacja (Warszawa: Wydawnictwo UKSW, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 158-159.
- Kapera, Z.J., rec. R. Rubinkiewicz, *Królestwo Boże jest wśród was*. Wybrane zagadnienia z teologii biblijnej (SBL 6; Lublin; Wydawnictwo KUL, 2010), *QChr* 20/1-2 (2012) 81-83.
- Kapera, Z.J., rec. S.J.D. Cohen, *The Significance of Yavneh and Other Essays in Jewish Hellenism* (Texte und Studien zum antiken Judentum 136; Tübingen: Mohr Siebeck, 2010), *PJBR* 11/1-2 (2012) 174-175.
- Kapera, Z.J., rec. T. Ilan, *Lexicon of Jewish Names in Late Antiquity*. III: *The Eastern Diaspora 330 BCE- 650 CE* (Texte und Studien zum antiken Judentum 141; Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 178.
- Kapera, Z.J., rec. T.H. Lim, *The Dead Sea Scrolls*. A Very Short Introduction (Oxford: Oxford University Press, 2005), *QChr* 19/3-4 (2011) 180-181.
- Kapera, Z.J., rec. *Tadeusz Smoleński 1884-1909*. *Pisma naukowe i publicystyczne* (opr. J. Śliwa – L. Zinkow) (Kraków: Księgarnia Akademicka, 2010), *PJBR* 11/1-2 (2012) 115-116.
- Kapera, Z.J., rec. *The Concise Dictionary of Classical Hebrew* (ed. D. Clines) (Sheffield: Sheffield Phoenix Press, 2009), *QChr* 19/3-4 (2011) 172-173.

- Kapera, Z.J., rec. *The Old Testament Apocrypha in the Slavonic Tradition*. Continuity and Diversity (eds. L. Ditomasso – C. Böttrich) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *QChr* 19/1-2 (2011) 89-92.
- Kapera, Z.J., rec. *The Oxford Handbook of the Dead Sea Scrolls* (red. T.H. Lim – J.J. Collins) (New York: Oxford University Press, 2010), *QChr* 19/1-2 (2011) 67-70.
- Kapera, Z.J., rec. *The Resurrection of Jesus in the Gospel of John* (red. C.R. Koester – R. Bieringer) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2008), *PJBR* 10/1-2 (2011) 165-166.
- Kapera, Z.J., rec. *The Talmud in Its Iranian Context* (eds. C. Bakhos – M.R. Shayegan) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 174.
- Kapera, Z.J., rec. *Trud w Panu nie jest daremny (por. 1 Kor 15,58)*. Studia ofiarowane ks. prof. dr. hab. Janowi Załęskiemu w 70. rocznicę urodzin (red. W. Linke) (Niepokalanów: Wydawnictwo OO. Franciszkanów, 2010), *PJBR* 11/1-2 (2012) 129-133.
- Kapera, Z.J., rec. W. Eck, *Rom und Judaea*. Fünf Vorträge zum römischen Herrschaft in Palaestina (Tübingen: Mohr Siebeck, 2007), *PJBR* 10/1-2 (2011) 156-157.
- Kapera, Z.J., rec. *Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu*. Księga pamiątkowa dla księdza profesora Waldemara Chrostowskiego w 60. rocznicę urodzin (red. B. Strzałkowska) (Ad Multos Annos 15; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich, 2011), *PJBR* 10/1-2 (2011) 132-138.
- Karczewski, M., „Baranek – Lew z pokolenia Judy. Chrystocentryczna reinterpretacja Rdz 49,9 w Ap 5,5”, *BPTH* 4 (2011) 151-163.
- Karczewski, M., „«Rachel oplakuje swoje dzieci...» (Mt 2,18). Męczeństwo dzieci w świetle Mt 2,16-18”, *StGd* 28 (2011) 15-22.
- Karczewski, M., „Wyjście z Babilonu w świetle Ap 18,4b-5”, ⇒ 3: 238-249.
- Kardis, M., „Biblia w życiu społecznym”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 129-141.
- Karwowska, M., *Symbole Apokalipsy*. Studia z antropologii wyobraźni (Warszawa: Wydział Polonistyki UW, 2011).
- Kashchuk, O., „Księga Rodzaju jako źródło duchowej inspiracji w *Moralia in Iob* św. Grzegorza Wielkiego”, *BPTH* 4 (2011) 341-360.
- Kasiłowski, P., „Diabeł i aniołowie w kuszeniu Jezusa”, *Życie Duchowe* 66 (2011) 11-17.
- Kasiłowski, P., „Działalność Pawła i Barnaby w Listrze (Dz 14,8-20)”, ⇒ 2: 148-172.
- Kasiłowski, P., „Kobieta kananejska i jej wielka wiara (Mt 15,21-28)”, ⇒ 3: 250-274.
- Kasiłowski, P., rec. *Biblioteka z Nag Hammadi*. Kodeksy I i II (tł. i komentarz W. Myszor) (Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2008), *StBob* 11/1 (2011) 151-156.
- Katalog judaików – starych druków w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej z dawnej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie: z faksymiliami wybranych elementów opisanych druków* (oprac. K. Pilarczyk) (Kraków: Wydawnictwo Antykwa, 2011) [DVD].
- Kawecki, W., „Słowo Boże a kultury. Rozważania na kanwie adhortacji *Verbum Domini*”, *StBob* 10/2 (2012) 29-45.
- Kempiak, R., „Zło i grzech w Biblii”, *Zeszyty Karmelitańskie* 1 (2011) 9-14.
- Kic, W., „Archeologiczne ślady pobytu Pawła Apostoła w Grecji”, *StLeo* 3 (2010) 69-91.
- Kiciński, J., rec. G. Perego, *Nowy Testament a życie konsekrowane* (Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2010) *PS* 29 (2011) 352-354.
- Kieling, M., *Rola Pisma Świętego i Artes Liberales w kształtowaniu nauk teologicznych i świeckich według Kasjodora* (Sudia i Materiały 141; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2011).

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Kłęczar, A., „Biblical Interpretation and Its Dependence on the Literary Genre in Hellenistic Jewish Writings”, *QChr* 19/1-2 (2011) 31-57.
- Klimek, P., „Adhortacja *Verbum Domini* Benedykta XVI – próba opisu zjawiska”, *StBob* 10/2 (2012) 5-12.
- Klinkowski, J., *Analiza dramatyczna Ewangelii św. Jana* (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM, 2012).
- Kluczyński, A., *Historie aktualne. Zrozumieć Stary Testament* (Dziegielów: Warto, 2011).
- Kluczyński, A., „*Księżę Pokoju*” (*Iz 9,5*). Obraz monarchii izraelskiej w księgach prorockich Starego Testamentu (Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, 2012).
- Kochaniewicz, B., „«Niewiasta obleczone w słońce» (Ap 12,1) w interpretacji dominikanów XIII wieku”, *RBL* 65/2 (2012) 129-146.
- Konach, W., „Jedność Ewangelii i Dziejów Apostolskich według świętego Łukasza”, *RT ChAT* 53/1-2 (2011) 69-86.
- Korzec, C., „Hebrajska retoryka biblijna: od paralelizmu do znaków dyspozycji tekstu (Ps 114)”, ⇒ 3: 275-286.
- Kosek, W., „Dzieła Homera i innych pisarzy greckich jako źródło poznania mentalności Kościoła w Koryncie”, ⇒ 7: 59-94.
- Kosek, W., „Logika błędnego koła w egzegezie XX w. i jej przezwyciężanie”, *ZNSBP* 9 (2012) 385-431.
- Kosek, W., „Zawarcie przymierza w Wj 1–18 na tle zwyczajów Bliskiego Wschodu”, ⇒ 6: 9-32.
- Kot, P., „Essere come Gesù. Il significato della missione programmatica dei Dodici nel Vangelo secondo Marco (Mc 6,7-13)”, *Perspectiva* 10/2 (2011) 94-128.
- Kot, P., rec. M.S. Wróbel, *Księga Ezdrasza. Księga Nehemiasza*. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz (Nowy Komentarz Biblijny. Stary Testament XI; Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2010), *CT* 81/4 (2011) 190-195.
- Kot, P., rec. M.S. Wróbel, *Studia z Ewangelii Janowej* (W Kręgu Słowa 5; Tarnów: Biblos, 2009), *Perspectiva* 10/1 (2011) 346-349.
- Kotecki, D., „Jezus wychowuje swoich uczniów w Mk 1,35-39”, *VV* 21 (2012) 107-137.
- Kotecki, D., „Księga Nahuma w Nowym Testamencie”, *CT* 81/4 (2011) 121-135.
- Kotecki, D., rec. G. Szamocki, *Przejście Izraelitów przez Jordan (Joz 3,1-5,1)*. Historiografia, teologia, pareneza (Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2011), *Teologia i Człowiek* 17 (2011) 245-253.
- Kotecki, D., rec. M. Karczewski, *Reinterpretacja Księgi Rodzaju w Apokalipsie św. Jana* (Olsztyn: Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, 2010), *Teologia i Człowiek* 17 (2011) 259-264.
- Kotecki, D., rec. P. Podeszwa, *Paschalna pamięć o Jezusie. Studium egzegetyczno-teologiczne wyrażenia ἡ μάρτυρία Ἰησοῦν w Apokalipsie św. Jana* (Studia i Materiały 142; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2011), *Teologia i Człowiek* 18 (2011) 307-314.
- Kowalczyk, M., „Historia zbawienia według przypowieści o złych dzierzawcach”, *Roczniki Teologii Dogmatycznej* 3 (2011) 15-21.
- Kowalik, K.P., „Symbolika wina w Księdze Proto-Izajasza (Iz 1-39)”, ⇒ 3: 287-304.
- Kowalik, K.P., rec. *Nowy leksykon biblijny* (red. F. Kogler – R. Egger-Wenzel – M. Ernst; red. wyd. pol. H. Witczyk) (Kielce: Jedność, 2011), *CT* 82/1 (2012) 195-199.
- Kowalski, M., „Działalność Instytutu Nauk Biblijnych KUL w roku akademickim 2010/2011”, *BibAn* 2 (2012) 397-419.

- Kowalski, M., „Rola słowa Bożego w procesie pojednania człowieka z Bogiem w świetle 2 Kor 5,16-21”, ⇒ 11: 79-100.
- Kowalski, M., „The First Biblical Congress of the Biblical Work Association”, *BibAn* 2 (2012) 421-426.
- Kowalski, M., rec. J.-N. Aletti, *God's Justice in Romans: Keys for Interpreting the Epistle to the Romans* (Subsidia Biblica 37; Roma: Gregorian & Biblical Press, 2010), *BibAn* 2 (2012) 333-341.
- Kowalski, M., rec. *Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu*. Księga pamiątkowa dla księdza profesora Waldemara Chrostowskiego w 60. rocznicę urodzin (red. B. Strzałkowska) (Ad Multos Annos 15; Warszawa: Stowarzyszenie Bibliistów Polskich, 2011), *CT* 81/4 (2011) 177-182.
- Kozyra, J., „Znaczenie zmian w opisie męki Pańskiej według św. Łukasza”, ⇒ 3: 305-322.
- Kral, G., *Jak było na początku* (Tolknicko: Radwan. Wydawnictwo Literackie i Naukowe, 2011).
- Krasowski, A., „Abraham – ojciec wiary”, *Roczniki Liturgiczno-Homiletyczne* 2 (2011) 173-191.
- Krawczyk, R., „Biblijne podstawy gerontologii”, *StEI* 12 (2011) 187-200.
- Krawczyk, R., *Biblijne podstawy sakramentów* (Biblioteka Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 75; Olsztyn: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Wydział Teologii, 2012).
- Krawczyk, R., „Córa Syjonu. Biblijne podstawy mariologii”, ⇒ 2: 173-188.
- Krawczyk, R., „Herod Wielki i jego dynastia”, ⇒ 3: 323-336.
- Krawczyk, R., „Podbój Kanaanu w świetle Księgi Jozuego. Historia i wiara”, *WST* 24/2 (2011) 45-52.
- Kreis, M., *Symbolika ofiarowania czystego kadzidla i chlebów pokładnych* (Rozprawy Doktorskie; Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2011).
- Kręcidło, J., „Ef 2,14-18 jako retoryczne *amplificatio*”, ⇒ 1: 63-72.
- Kręcidło, J., „Funkcja metafor militarnych w Pierwszym Liście Piotra”, *CT* 82/2 (2012) 59-70.
- Kręcidło, J., „Hermeneutyka biblijna”, ⇒ 15: 275-320.
- Kręcidło, J., „Jezus Chrystus – Prawda ucieleśniona (J 1,14.17; 14,6)”, ⇒ 9: 97-111.
- Kręcidło, J., „Pouczenia dla wybranych grup adresatów w Pierwszym Liście św. Piotra”, ⇒ 2: 189-205.
- Kręcidło, J., „Sytuacja społeczna i religijna adresatów Pierwszego Listu św. Piotra”, ⇒ 3: 337-350.
- Kręcidło, J., rec. B. Adamczewski, *Q or not Q? The So-Called Triple, Double, and Single Traditions in the Synoptic Gospels* (Frankfurt am Main – Berlin – Bruxelles – New York – Oxford – Wien: Peter Lang, 2010), *CT* 82/2 (2012) 207-214.
- Księga Jezajasza* (tł. I. Cylkow) (Kraków – Budapeszt: Austeria, 2011).
- Księga Jozuego* (tł. I. Cylkow) (Kraków – Budapeszt: Austeria, 2012).
- Księga Mądrości*. Ze starych druków Biblioteki Śląskiej (oprac. W. Pawłowicz – T. Roszkowska) (Katowice: Biblioteka Śląska, 2012).
- Księga Psalmów* (tł. K. Markłowski – M. Stolarczyk) (Poznań: Wydawnictwo św. Wojciecha, 2012).
- Księga Starożytności Biblijnych (Liber Antiquitatum Biblicarum)* (tł. J. Korczak) III: XX-XXIII, *RTWP* 7 (2011) 259-268.
- Kubiś, A., „Listy Janowe jako świadectwo wspólnoty przeżywającej kryzys”, *Symposium* 16/1 (2012) 37-58.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Kubiś, A., „«Poznanie prawdę, a prawda was wyzwoli». Związek między Janowymi koncepcjami prawdy i wolności w świetle J 8,31-36”, ⇒ 9: 59-85.
- Kubiś, A., *The Book of Zechariah in the Gospel of John* (Études bibliques: Nouvelle série 64; Pendé: J. Gabalda, 2012).
- Kubiś, A., „Zechariah 6:12-13 as the Referent of γραφή in John 2:22 and 20:9. A Contribution to Johannine Temple-Christology”, *BibAn 2* (2012) 153-194.
- Kucharski, J., „Problematyka «człowieka ubogiego» w świetle źródeł biblijnych pedagogiki pastoralnej”, *Spółczesność i Rodzina. Stalowowolskie Studia Pedagogiczno-Socjologiczne Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II* 33 (2012) 116-125
- Kucharski, J., „Sprawozdanie z działalności Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji radomskiej za rok 2010, cz. 1”, *Kronika Diecezji Radomskiej* 20/3 (2011) 347-350.
- Kucharski, J., „Sprawozdanie z działalności Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji radomskiej za rok 2010, cz. 2”, *Kronika Diecezji Radomskiej* 20/4 (2011) 467-482.
- Kucharski, J., rec. H. Langkammer, *Apokalipsa św. Jana*. Profetyczna księga napomnień i błogosławieństw (Wrocław: Franciszkańskie Wydawnictwo św. Antoniego, 2012), *ZFKat* 12/4 (2012) 113-116.
- Kudasiewicz, J., „Duch Święty w życiu Maryi”, *Kielecki Przegląd Diecezjalny* 88/2 (2012) 186-193.
- Kudasiewicz, J., *Powołanie do służby*. Szkice z teologii i duchowości biblijnej (Lublin: B&G, 2011).
- Kulbacki, P., „Sakramentalny wymiar Słowa Bożego w liturgii”, ⇒ 11: 193-212.
- Kusz, T., „Termin λέπρα / lepra a natura biblijnego trądu”, ⇒ 2: 206-216.
- Kuśmirek, A., „Księga Nahuma w tradycji targumicznej”, *CT* 81/4 (2011) 101-120.
- Kuśmirek, A., „Pieśń Anny (1 Sm 2,1-10) w Targumie Jonatana”, ⇒ 3: 351-378.
- Lach-Bartlik, L., „Pieśń nad pieśniami w alegorycznej egzegezie Apponiusza”, ⇒ 2: 217-230.
- Langkammer, H., *Apokalipsa św. Jana*. Profetyczna księga napomnień i błogosławieństw (Wrocław: Franciszkańskie Wydawnictwo św. Antoniego, 2012).
- Langkammer, H., *Czytam Biblię*. Wprowadzenie do praktycznej i duchowej lektury Pisma Świętego (Wrocław: Franciszkańskie Wydawnictwo św. Antoniego, 2011).
- Langkammer, H., „*Który mówił przez proroków*”. Teologia Starego Testamentu w zarysie (Medytacje; Wrocław: Franciszkańskie Wydawnictwo św. Antoniego, 2011).
- Langkammer, H., *Mały słownik biblijny* (Wrocław: Franciszkańskie Wydawnictwo św. Antoniego, 2011).
- Laskowski, Ł., „Psy jako element języka polemiki w Starym Testamencie i starotestamentalnych apokryfach”, ⇒ 3: 379-406.
- Laure, M., „Od strachu do odwagi”, *Pastores* 54 (2012) 35-34.
- Lemański, J., „Cała prawda, czyli dialog, który decyduje o losie człowieka (Rdz 3,1-7)”, ⇒ 9: 7-24.
- Lemański, J., „Hebrajski Szeol na tle wyobrażeń eschatologicznych sąsiednich kultur”, *SBO* 3 (2011) 67-97.
- Lemański, J., *Księga Wyjścia*. Wstęp, przekład, komentarz (Podręczny Komentarz Biblijny. Stary Testament; Tarnów: Biblos, 2012).
- Lemański, J., „Motyw «próby» jako element procesu wychowania w tekstach Pięcioksięgu”, *VV* 21 (2012) 19-38.
- Lemański, J., „Negatywny obraz psa w Biblii. Przyczyny i konsekwencje”, *CTO* 1 (2011) 51-95.

- Lemański, J., „Niech przyjdzie do mnie, a dowie się, że jest prorok w Izraelu” (2 Krl 5, 8b). Wprowadzenie do profetyzmu starotestamentalnego. I: *Profetyzm przedklasyczny*, prócy wyęski (Studia i Rozprawy. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego 28; Szczecin: Wydawnictwo Naukowe US, 2011).
- Lemański, J., „Pogębianie komunii w słuźbie słowu Bożemu”, *W dialogu ze słowem*. Biblia w katechezie i nauczaniu religii (red. K. Kantowski) (Szczecin: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Zapol Dmochowski, Sobczyk, 2011) 29-41.
- Lemański, J., „Sandaly i ich symbolika w Starym Testamencie”, *StKkoł* 18 (2012) 67-92.
- Lemański, J., „Szukajcie dobra, a nie zła, abyście żyli” (Am 5,14a). Wprowadzenie do profetyzmu starotestamentalnego. II: *Dwunastu proroków mniejszych*. Księga Barucha. List Jeremiasza (Studia i Rozprawy. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego 31; Szczecin: Wydawnictwo Naukowe US, 2012).
- Lemański, J., „«Zapłata psa» (Pwt 23,19) – znaczenie i kontekst społeczno-kulturowy pewnej trudnej wypowiedzi biblijnej”, *Pies w kulturach świata* (red. E. Skorupska-Raczyńska – J. Rutkowska – J. Żurawska-Chaszczewska) (Gorzowskie Studia Bestiograficzne 1; Gorzów Wielkopolski, 2012) 49-64.
- Linke, W., „Cel misji u św. Pawła Apostoła: własne pisma Apostoła Narodów i Dzieje Apostolskie”, *Lumen Gentium. Zeszyty Misjologiczne* 32/1 (2012) 27-55.
- Linke, W., „«Gwałt» a królowanie Boga. Studium logionu o Janie Chrzcicielu i królestwie Bożym (Mt 11,12-13; Łk 16,16)”, *WST* 24/2 (2011) 91-112.
- Linke, W., „Krzyż ucznia”, *LST* 20 (2011) 207-223.
- Linke, W., „Natchnienie tekstu biblijnego. Historia przekonania religijnego i dogmatu wiary”, ⇒ 15: 151-236.
- Linke, W., „Ziemia Święta – miejsce chwały Bożej”, *«Tam wstępują pokolenia...» (Ps 122,4)*. W poszukiwaniu duchowości pielgrzymowania do Ziemi Świętej (red. S. Urbański – E. Krawiecka – W. Gałazka) (Mistyka Polska 117; Warszawa: Fundacja AMF „Nasza Droga”, 2011) 15-24.
- Linsenbarth, A., „Rozwój światowej kartografii biblijnej w okresie od XV do XIX wieku”, ⇒ 2: 231-248.
- Linsenbarth, A., „Wincenty Pol – pierwszy polski geograf i kartograf Ziemi Świętej”, ⇒ 3: 407-417.
- Lipiński, E., „Afrodyta w Akko-Ptolemais”, *SBO* 3 (2011) 191-198.
- Lipiński, E., „A Handbook of the Semitic Languages” [rec. *The Semitic Languages. An International Handbook* (ed. S. Weninger) (Berlin: de Gruyter, 2011)], *PJBR* 11/1-2 (2012) 77-109.
- Lipiński, E., „Hittites et Hourrites dans la Bible”, *BibAn* 2 (2012) 9-25.
- Lipiński, E., „Mésopotamie et Syro-Palestine dans l’antiquité. Un survol historique de leurs relations”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 9-21.
- Lipiński, E., „Miasta Lewickie w Zajordanii”, *SBO* 3 (2011) 19-29.
- Lipiński, E., „Pandra & Stada and Jehoshua bar Perachya”, ⇒ 10: 51-66.
- Lipiński, E., „Syriac Gospels and Their Language”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 23-56.
- Lipiński, E., „Textes juridiques du Désert de Juda. Compte rendu et état de la question” [rec. *The Qumran Legal Texts between the Bible and Its Interpretation* (eds. K. de Troyer – A. Lange) (Contributions to Biblical Exegesis and Theology 61; Leuven: Peeters, 2011)], *QChr* 19/3-4 (2011) 142-158.
- Lipiński, E., „The Syropalestinian Bible”, *PJBR* 11/1-2 (2012) 15-38.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Lipiński, E., rec. A. Kowalczyk, *Geneza Ewangelii Marka* (Pelplin: Bernardinum, 2004), *PJBR* 11/1-2 (2012) 160-161.
- Lipiński, E., rec. A. Tronina, *Wokół Biblii w Qumran: Od Targumu (11Q10) do Midraszu (1Q20)* (Biblioteka Zwojów 15; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 156-157.
- Lipiński, E., rec. B. Adamczewski, *Q or not Q? The So-Called Triple, Double, and Single Traditions in the Synoptic Gospels* (Frankfurt am Main: Peter Lang, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 164-165.
- Lipiński, E., rec. E.N. Zwijacz, *Obraz ludu Bożego według Księgi Liczb* (Rozprawy Doktorskie. UPJPII. Wydział Teologiczny; Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 146-148.
- Lipiński, E., rec. F. Sen, *Bibliography of Publications on Qumran in the Spanish Language (1949-2011)* (Qumranica Mogilanensia 18; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 155-156.
- Lipiński, E., rec. F. Sulzle, *Le Fils de Dieu pour les judéo-chrétiens dans „Le Pasteur” d’Hermas* (Paris: Cerf, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 170-173.
- Lipiński, E., rec. *Florilegium Lovaniense*. Studies in Septuagint and Textual Criticism in Honour of Florentino García Martínez (eds. H. Ausloos – B. Lemmelijn – M. Vervenne) (Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium 224; Leuven – Paris – Dudley: Uitgeverij Peeters, 2008), *QChr* 19/1-2 (2011) 75-78.
- Lipiński, E., rec. J. Nawrot, *Bądź mężny i mocny, ponieważ Pan jest z tobą. Ἀνδρεία i jej motywacja w Biblii greckiej* (Studia i Materiały 89; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny, 2006), *PJBR* 10/1-2 (2011) 143-145.
- Lipiński, E., rec. *Jezus i chrześcijanie w źródłach rabinicznych*. Perspektywa historyczna, społeczna, religijna i dialogowa (red. K. Pilarczyk – A. Mrozek) (Estetyka i Krytyka 27; Kraków: Antykwa, 2012), *PJBR* 11/1-2 (2012) 175-178.
- Lipiński, E., rec. M. Szmajdziński, „Ogień pożerający” (עֵשׂ + אָקַל) w zbiorze Dwunastu Proroków (Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2008), *PJBR* 10/1-2 (2011) 145-146.
- Lipiński, E., rec. M. Tarasiuk, *Starożytny Izrael*. Historiograficzne implikacje w rozwoju i upadku zjednoczonej monarchii (Kraków: The Enigma Press, 2010), *PJBR* 10/1-2 (2011) 114-117.
- Lipiński, E., rec. *New Studies in the Synoptic Problem*. Oxford Conference, April 2008. Essays in Honour of Christopher M. Tuckett (eds. P. Foster – A. Gregory – J.S. Kloppenborg – J. Verheyden) (Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium 239; Leuven – Paris – Walpole Ma.: Peeters, 2011), *PJBR* 10/1-2 (2011) 161-164.
- Lipiński, E., rec. *Qumran and the Bible*. Studying the Jewish and Christian Scriptures in Light of the Dead Sea Scrolls (eds. N. David – A. Lange) (Biblical Exegesis & Theology 57; Leuven – Paris – Walpole Ma.: Peeters, 2010), *QChr* 19/1-2 (2011) 78-80.
- Lipiński, E., rec. *Studies on Iron Age Moab and Neighbouring Areas in Honour of Michèle Daviau* (ed. P. Bieńkowski) (Ancient Near Eastern Studies. Supplement 29; Leuven – Paris – Walpole Ma.: Peeters, 2009), *PJBR* 10/1-2 (2011) 112-114.
- Lipiński, E., rec. T. Stanek, *Dzieje jako teofania*. Wewnątrzbiblijna interpretacja i jej teologiczne konsekwencje (Studia i Materiały 85; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny, 2005), *PJBR* 10/1-2 (2011) 118-119.
- Lipiński, E., rec. T. Stanek, *Jahwe a bogowie ludów*. Idee religijne wczesnego Izraela na tle wierzeń ludów Egiptu, Mezopotamii i Kanaanu (Biblioteka Pomocy Naukowych 23;

- Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny, 2002), *PJBR* 10/1-2 (2011) 117-118.
- Lipiński, E., rec. Z.J. Kapera – R. Feather, *Doyen of the Dead Sea Scrolls. An in depth biography of Józef Tadeusz Milik (1922–2006)* (Qumranica Mogilanensia 17; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2011), *PJBR* 10/1-2 (2011) 110-112.
- Lohfink, G., *Jezus z Nazaretu. Czego chciał, kim był* (tł. E. Pieciul-Karmińska) (Alfa i Omega 30; Poznań: W Drodze, 2012).
- Luther, M., *Komentarz do Listu Judy. Wizerunek fałszywych nauczycieli w ich grzechach i ukaraniu* (tł. M. Mendroch) (Goleszów: Tymbes, 2012).
- Łabuda, P., „Cóż to jest prawda?» (J 18,38). Uwagi terminologiczne», ⇒ 9: 139-156.
- Łabuda P., *Eliasz w chrystologii Łukasza* (Rozprawy Naukowe 12; Tarnów: Biblos, 2012).
- Łabuda, P., „Jan i Jezus w Ewangelii dziecięctwa – tradycja i redakcja», *TST* 30/2 (2011) 3-11.
- Łabuda, P., „Jezus – Syn Boży, Syn Rodziny Nazaretańskiej (Łk 2,41-52)», *Małżeństwo i rodzina wciąż fundamentem nowej cywilizacji. Refleksje na kanwie dokumentu KEP pt. „Służyć prawdzie o małżeństwie i rodzinie”* (red. R. Kantor – M. Kluz) (Tarnów: Biblos, 2011) 129-145.
- Łabuda, P., „Paweł jako ojciec i Bóg jako «Abba, Ojciec»», *IV* 20 (2011) 171-190.
- Łabuda, P., „Pierwszy Kongres Biblijny Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II (Warszawa – Toruń 28-30.10.2011)», *ŚSHT* 45/1 (2012) 209-211.
- Łabuda, P., „Słuchanie słowa i łamanie chleba jako *memoria resurrectionis* (Łk 24,13-35)», *RBL* 64/3 (2011) 235-254.
- Łabuda, P., „Sprawozdanie z ogólnopolskiego zjazdu moderatorów Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II», *TST* 30/1 (2011) 126-127.
- Łabuda, P., „Typological Usage of the Old Testament in the New Testament», *The Person and the Challenges* 1/2 (2011) 167-182.
- Łach, J., „Mój życiorys», ⇒ 3: 16-24.
- Łach, J.B., „«Pamiętkowe kamienie» i inne teologiczno-liturgiczne rozszerzenia w perykopie o przejściu przez Jordan (Joz 3,1-5,15)», ⇒ 3: 418-435.
- Łukaszów, M., „Tydzień Biblijny w Diecezji Legnickiej», *Legnickie Wiadomości Diecezjalne* 20/2 (2011) 68-69.
- Maciąg, J., „O, gdybyś znała dar Boży (J 4,4-42)», *ZODS* 6 (2011) 52-57.
- Majdanik, P., „Relacje judaizmu do chrześcijaństwa (i islamu) w ujęciu Majmonidesa», ⇒ 10: 219-233.
- Majewski, M., „Fenicki – język Byblos, Arwad, Tyru i Sydonu w czasach biblijnych», ⇒ 7: 119-139.
- Majewski, M., „Ugarycki epos o Aqhacie a Stary Testament», ⇒ 6: 41-62.
- Malina, A., „Bibliografia publikacji ks. prof. UŚ dra hab. Józefa Kozyra w układzie chronologicznym», ⇒ 2: 18-29.
- Malina, A., „Dobra Nowina pomimo złych wieści», *StPast* 7 (2011) 386-397.
- Malina, A., „Ks. prof. UŚ dr hab. Józef Marian Kozyra», ⇒ 2: 9-17.
- Malina, A., „«Mieście w sobie sól» (Mk 9,50). Studium kontekstu», ⇒ 3: 436-448.
- Malina, A., „«Na świadectwo dla nich» (Mk 1,44; 6,11; 13,9)», ⇒ 2: 249-257.
- Malina, A., „Najnowsze kanony (w) interpretacji początków chrześcijaństwa», *ŚSHT* 45/1 (2012) 65-83.
- Malina, A., „Nie możemy nie mówić...», *Pastores* 56 (2012) 16-23.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Malina, A., rec. J. Kudasiewicz – H. Witczyk, *Jezus i Ewangelie w ogniu dyskusji*. Od H. Reimarus do T. Polaka (Biblioteka „Verbum Vitae” 2; Kielce: Instytut Teologii Biblijnej „Verbum”, 2011), *BibAn* 2 (2012) 351-354.
- Małecki, Z., „Dzień Jahwe w tradycji prorockiej”, ⇒ 2: 258-264.
- Marciak, M., „Biblical Allusions in the Adiabene Narrative (Antiquitates Judaicae 20:17-96)”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 63-84.
- Martini C.M., *Ciemność i światło* (tł. G. Rawski) (Kraków: WAM, 2012).
- Matysiak, B.W., „Małżeństwo i rodzina w kulturach starożytnej Mezopotamii”, *Z Chrystusem w służbie Bogu i ludziom*. Księga jubileuszowa z okazji 60. rocznicy urodzin i 30-lecia pracy naukowej ks. prof. Romana Krawczyka (red. J. Gmitruk – A. Wielgosz) (Warszawa – Siedlce: Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, 2012) 365-379.
- Mazur, R., „Jezus Chrystus Arcykapłan”, *RBL* 65/2 (2012) 117-128.
- McIntosh, A., *Księga Rodzaju*. Mit, bajka czy wiarygodny dokument? (tł. S. Sylwestrowicz) (Warszawa: Vocatio, 2012) [DVD].
- Megilat Ester*. Wraz z pełną transliteracją i tłumaczeniem na język polski oraz opisem praw i tradycji na święto Purim (oprac. M. Szczukowski) (Warszawa: Maciej Szczukowski, 2011).
- Michnowski, C., rec. B. Adamczewski, *Q or not Q? The So-Called Triple, Double, and Single Traditions in the Synoptic Gospels* (Frankfurt am Main: Peter Lang, 2010), *WST* 24/1 (2011) 386-390.
- Mickiewicz, F., *Ewangelia według św. Łukasza*. Rozdziały 12–24. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz (Nowy Komentarz Biblijny. Nowy Testament III/2; Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2012).
- Mickiewicz, F., „Grzech i jego panowanie w człowieku w świetle Rz 7,7-25”, *WST* 24/2 (2011) 145-160.
- Mickiewicz, F., „Podstawy powszechnej misji Kościoła w księgach Nowego Testamentu”, *Zeszyty Misjologiczne* 2 (2011) 5-50.
- Mickiewicz, F., „Rola krzyża w zbawczym dziele Boga w teologii św. Pawła”, *RBL* 65/3 (2012) 225-242.
- Mielcarek, K., „Dynamizm i eklezjotwórcza moc słowa na podstawie formuł zawartych w Dz 6,7; 12,24; 19,20”, ⇒ 11: 55-66.
- Mielcarek, K., rec. J.J. Kilgallen, *A Wealth of Revelation: The Four Evangelists' Introductions to their Gospels* (Subsidia Biblica 34; Roma: EPIB, 2009), *BibAn* 2 (2012) 347-349.
- Mierzwa, P., „Deuteronomistyczny opis budowy świątyni (1 Krl 6,1-37)”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 37-45.
- Mikołajczak, M., „Biblijna interpretacja tajemnicy Wcielenia (Łk 1,26-38)”, *CT* 81/2 (2011) 49-69.
- Mikołajczak, M., „Biblijny profil Symeona i Anny w świetle teologii świątyni (Łk 2,25-38)”, *Perspectiva* 11/1 (2012) 95-105.
- Mikołajczak, M., „Jezus Syn Dawida w Ewangelii według św. Łukasza”, ⇒ 3: 449-456.
- Mikołajczak, M., „Obraz Jezusa Mesjasza – Króla w Łk 19,28-44”, *QS* 18/28 (2011) 66-74.
- Mikołajczak, M., „Obraz Jezusa Syna Dawida w dwudziele św. Łukasza (Łk–Dz)”, *PS* 29 (2011) 225-232.
- Mikołajczak, M., „Obraz Syna Człowieczego u Synoptyków i w Dziejach Apostolskich”, *SG* 25 (2011) 45-57.
- Mikołajczak, M., „On Pilgrimages to the Temple. The Theology of Mark 11-13”, *PzST* 25 (2011) 107-118.

- Mikołajczak, M., „Relacja «o prawdziwych krewnych Jezusa» (Mk 3,31-35)”, *CT* 82/2 (2012) 49-58.
- Mikołajczak, M., „Since «the days of the Temple» till «the days of the Passion» (Mk 14,48-49)”, *Perspectiva* 10/2 (2011) 221-228.
- Mikołajczak, M., „Świątynia Jerozolimska i jej znaczenie w kształtowaniu obrazu relacji Kościół–Izrael w dwudziele św. Łukasza (Łk–Dz)”, *CT* 81/3 (2011) 5-16.
- Mikołajczak, M., „Theological meaning of the «naos» in the Sanhedrin trial of Jesus (Mk 14,58)”, *STHŚO* 31 (2011) 179-193.
- Mikołajczak, M., „Ukrzyżowanie Jezusa a zbawienie dobrego łotra (Łk 23,40–43)”, *AK* 157/2 (2011) 316-325.
- Mikołajczyk, M., „Obraz życia społeczno-religijnego Maryi w Ewangelii dzieciństwa Jezusa (Łk 1-2)”, *StWar* 48 (2011) 51-61.
- Misiewicz, J., „Fundamentalistyczna hermeneutyka Biblii na tle innych fundamentalizmów religijnych”, *Perspectiva* 10/2 (2011) 229-238.
- Misztal, W., „Św. Paweł: zapomniane początki i wspólnotowy charakter mistyki chrześcijańskiej?”, *PS* 29 (2011) 233-248.
- Mroczkowski, I., „Biblia, wiara i moralność”, ⇒ 13: 151-166.
- Mrozek, A., „Chrześcijaństwo syryjskie w starożytności w kontekście powstawania Gemary babilońskiej”, ⇒ 10: 125-140.
- Mrozek, A., „Szóste sympozjum *Starożytny Izrael/Palestyna* – życie religijne. Lublin 27-29 IX 2011”, *StJ* 14/2 (2011) 401-402.
- Mrozek, A., rec. Z.J. Kapera – R. Feather, *Doyen of the Dead Sea scrolls. An in depth biography of Józef Tadeusz Milik (1922–2006)* (Qumranica Mogilanensia 17; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2011), *StJ* 14/2 (2011) 403-407.
- Mróz, M., „Pawłowe «prawo ducha» (Rz 8,2) kluczem do zrozumienia myśli św. Tomasza z Akwinu o istocie Ewangelii”, *Teologia i Człowiek* 17 (2011) 29-41.
- Mucha, P.M., rec. B.R. McCane, *Roll Back the Stone. Death and Burial in the World of Jesus* (Harrisburg – London – New York: Trinity Press International, 2003), *PJBR* 10/1-2 (2011) 151-153.
- Mucha, P.M., rec. C.H. Humphreys, *The Mystery of the Last Supper. Reconstructing the Final Days of Jesus* (Cambridge: University Press, 2011), *PJBR* 10/1-2 (2011) 169-171.
- Mucha, P.M., rec. K.M. O'Connor, *Jeremiah. Pain and Promise* (Minneapolis: Fortress/Alban Books, 2011), *PJBR* 11/1-2 (2012) 139-140.
- Muchowski, P., „Qumran: miasto esseńczyków”, *SBO* 3 (2011) 199-207.
- Muchowski, P., rec. Z.J. Kapera – R. Feather, *Doyen of the Dead Sea Scrolls. An in depth biography of Józef Tadeusz Milik (1922-2006)* (Qumranica Mogilanensia 17; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2011), *SBO* 3 (2011) 299-300.
- Münnich, M., „Sprawozdanie z konferencji *Życie religijne starożytnego Izraela/Palestyny*, Lublin, 27-29 września 2011”, *SBO* 3 (2011) 295-297.
- Münnich, M., rec. J.M. Blair, *De-Demonising the Old Testament* (Forschungen zum Alten Testament 37; Tübingen: Mohr Siebeck, 2009), *SBO* 3 (2011) 301-307.
- Muszytowska, D., „Biblijne podstawy wychowania”, ⇒ 3: 457-471.
- Muszytowska, D., „Kierunki we współczesnych badaniach nad Listem Jakuba”, *ZNSBP* 9 (2012) 469-491.
- Muszytowska, D., „Wychowanie do mądrości – dydaktyczna perswazja w Jk 3,13-18”, *VV* 21 (2012) 183-201.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Muszytowska, D., rec. R.I. Pervo, *The Making of Paul*. Construction of the Apostle in Early Christianity (Minneapolis, 2010), *CT* 81/3 (2011) 212-216.
- Nadolski, B., „Jest jeden Bóg w misterium liturgii”, ⇒ 13: 167-187.
- Nalewaj, A., rec. B.W. Matysiak, *Obraz świata, bóstwa i człowieka w kulturze starożytnej Mezopotamii oraz Egiptu* (Biblioteka Wydziału Teologii UWM w Olsztynie 47; Olsztyn: Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, 2010), *StWar* 48 (2011) 355-359.
- Napora, K., *Breaking boundaries*. The concept of separation in Gen 6,1-4 (Kraków: Dehon, 2012).
- Naumowicz, J., „Jest jeden Bóg. Biblijne źródła wiary w ujęciu Ojców Kościoła”, ⇒ 13: 83-96.
- Nawracała, T., „Gdzie jest basileia? Biblijne, historyczne i teologiczne aspekty dyskusji na temat królestwa Bożego”, *PzST* 25 (2011) 173-211.
- Nawrot, J., „Kampania Aleksandra III Macedońskiego w świetle 1 Mch 1,2b”, *SG* 25 (2011) 59-79.
- Nawrot, J., „Teologiczne skutki pychy władców i narodów w Biblii greckiej”, *PzST* 25 (2011) 85-106.
- Niesiołowski-Spanò, Ł., „Urbanizacja Filistei i Szeferi a procesy akulturacji”, *SBO* 3 (2011) 31-43.
- Nowak, D., „«Homo Salvandus» – przyczynek do teologii antropologicznej Apostoła Pawła”, *StWar* 48 (2011) 63-79.
- Nowak, D., „Ktzieologiczna perspektywa uzdrowienia w szabat człowieka z uszłą ręką (Łk 6,6-11)”, *STHŚO* 31 (2011) 195-212.
- Nowak, D., „Recepcja postaci Jana Chrzciciela w pismach biblioteki z Nag Hammadi”, *SBO* 3 (2011) 235-250.
- Nowak, D., „Z problematyki interpretacji przypowieści Jezusa”, *StGd* 29 (2011) 91-122.
- Nowak, J., „Pneumatologia treści biblijnych rzeczywistością celebrowaną w liturgii”, ⇒ 11: 167-174.
- Nyk, P., „A gdy spotkają się ze sobą wierność i łaska...”, *Głos Karmelu* 6 (2012) 7-10.
- Nyk, P., „Kim jest człowiek? Odpowiedź Biblii. Część 1. Basar i nefesz”, *Zeszyty Karmelitańskie* 2 (2012) 45-53.
- Nyk, P., „Kim jest człowiek? Odpowiedź Biblii. Część 2. Człowiek wzmocniony Duchem Bożym i posiadający serce”, *Zeszyty Karmelitańskie* 3 (2012) 35-50.
- Nyk, P., „Słownictwo medyczne i etyka przypowieści o miłosiernym Samarytaninie (Łk 10,30-35) wobec etyki lekarskiej dzieła *Parangeliai* ze zbioru Corpus Hippocraticum”, ⇒ 2: 265-276.
- Nyk, P., „Uczniowie św. Pawła, św. Teresa i prawdziwa pobożność”, *Głos Karmelu* 5 (2011) 10-11.
- Nyk, P., „Wybrane zagadnienia z tłumaczenia liturgii eucharystycznej na język hebrajski. Inspiracje dla pełniejszego rozumienia Eucharystii”, *IS* 4 (2011) 177-190.
- Oracz, A., *Jesus Seminar w biblistyce północnoamerykańskiej*. Ocena założeń, metod i rezultatów (*Zeszyty Biblijne* 3; Kielce: Verbum, 2012).
- Oracz, A., „Niekanoniczne rysy portretu Jezusa w pracach *Jesus Seminar*. Kilka uwag”, ⇒ 2: 277-288.
- Ostański, P., „Czytać Biblię czy nie czytać?”, *Katecheta* 55/7-8 (2011) 60-63.
- Ostrowski, D., „Lekcjonarz eklezjalną interpretacją słowa Bożego (hermeneutyka Lekcjonarza mszalnego)”, ⇒ 11: 175-192.
- Ozorowski, M., „Beraka źródłem modlitwy chrześcijańskiej”, *ZODS* 1 (2012) 27-29.
- Paciorek, A., „Jezus Chrystus fundamentem i treścią wiary w Nowym Testamencie”, ⇒ 13: 55-68.

- Paciorek, A., „Krzyż mocą i mądrością Boga według 1 Kor 1,17-25”, *SG* 25 (2011) 5-16.
- Paciorek, A., „Moc Bożego słowa – przypowieść o siewcy (Mk 4,3-20)”, ⇒ 11: 25-42.
- Paciorek, A., „Słabość, która zwycięża. Przypowieść o wdowie i niesprawiedliwym sędzim (Łk 18,1-7)”, ⇒ 3: 472-484.
- Paczkowski, M., „«Uczyńmy człowieka». Historia interpretacji teologicznej Rdz 1,26 od Filona Aleksandryjskiego po początek IV wieku”, *BPTH* 4 (2011) 273-308.
- Panuś, K., „Aby «Słowo Pańskie rozszerzało się i rosło» (Dz 12,24). Podstawowe problemy kaznodziejstwa”, ⇒ 13: 189-203.
- Parchem, M., „Aborcja w Starym Testamencie oraz w literaturze międzytestamentalnej”, ⇒ 3: 485-509.
- Parchem, M., „Hymn o Bogu Stwórcy (Rdz 1,1-2,4a) w interpretacji Księgi Jubileuszów (Jub 2)”, *BPTH* 4 (2011) 127-153.
- Parchem, M., „Krytyka tekstu Starego i Nowego Testamentu”, ⇒ 15: 19-151.
- Parchem, M., „Peszer do Księgi Nahuma (4Q169) z Qumran – aluzje do wydarzeń historycznych z I w. przed Chr.”, *CT* 81/4 (2011) 63-100.
- Parchem, M., „Pojęcie prawdy w Księdze Daniela”, ⇒ 9: 25-46.
- Parchem, M., „Rola Michała w przekazach o «buncie w niebiosach» oraz «upadku aniołów»”, ⇒ 8: 123-164.
- Parchem, M., „Teofania w 1 Hen 1,3c-9 w kontekście tradycji biblijnej”, ⇒ 1: 73-108.
- Parchem, M., „Upbringing in the Book of Daniel – The Ideal of a Young Jewish Man according to Daniel 1:3-7”, *VV* 21 (2012) 65-82.
- Parchem, M., rec. L.T. Stuckenbruck, *1 Enoch 91-108* (Commentaries on Early Jewish Literature; Berlin – New York: Walter de Gruyter, 2007), *QChr* 19/1-2 (2011) 84-87.
- Parchem, M., rec. M. Henze, *Jewish Apocalypticism in Late First Century Israel: Reading Second Baruch in Context* (Texts and Studies in Ancient Judaism 142; Tübingen: Mohr Siebeck, 2011), *CT* 82/1 (2012) 209-212.
- Parchem, M., rec. *Theologisches Wörterbuch zu den Qumrantexten*. I: אב – התם (red. H.J. Fabry – U. Dahmen) (Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer, 2011), *CT* 82/1 (2012) 207-209.
- Pawlina-Pietrzak, B., „Józef mężem Maryi w perykopie Mt 1,18-25”, ⇒ 1: 223-246.
- Pawłowski, Z., „Ojcowie w opowiadaniach o patriarchach w Rdz 12–50”, *VV* 20 (2011) 15-41.
- Pawłowski, Z., „Próba Abrahama. Lektura narracyjna Rdz 22”, *BPTH* 4 (2011) 37-62.
- Piekarz, D., „Orędzie na nasze czasy. Księga Apokalipsy”, *Zeszyty Formacji Duchowej* 53 (2011).
- Pietkiewicz, R., „Co to znaczy wierzyć? Wiara w biblijnej historii zbawienia”, *Otworzyć podwoje wiary* (red. M. Biskup) (Pomoce Duszpasterskie 7; Wrocław: Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej, 2012) 83-106.
- Pietkiewicz, R., „Czy Kościół katolicki zabraniał czytania Biblii?”, ⇒ 2: 289-311.
- Pietkiewicz, R., „«Dusze sprawiedliwych są w ręku Boga» (Mdr 3,11). Idea odpłaty a zmartwychwstanie i życie wieczne w Starym Testamencie”, ⇒ 5: 299-308.
- Pietkiewicz, R., „Edycje pojedynczych psalmów i ich zbiorów w renesansowej Rzeczypospolitej”, ⇒ 3: 510-523.
- Pietkiewicz, R., „*Jezus z Nazaretu* Benedykta XVI a współczesna biblistyka”, *WPT* 20/1 (2012) 21-37.
- Pietkiewicz, R., „Między «litterą» a «Duchem», czyli o poszukiwaniu równowagi w interpretacji Pisma Świętego”, *SS* 15 (2011) 227-239.
- Pietkiewicz, R., „Osoba i nauczanie Jezusa Chrystusa a starotestamentowa idea mądrości”, *WPT* 20/2 (2012) 23-34.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Pietkiewicz, R., „Wspólnota krwi (od Abrahama do Jakuba)”, *PrzB* 4 (2012) 111-118.
- Pikor, W., „Animacja biblijna w szkole – cele, metody, perspektywy”, *CT* 82/1 (2012) 93-113.
- Pikor, W., *Drogi wiary według św. Łukasza*. Scenariusze spotkań i katechez biblijnych (Poznań: Wydawnictwo św. Wojciecha, 2012).
- Pikor, W., „Historiozbawczy wymiar biblijnej symboliki wody”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 46-64.
- Pikor, W., „Pismo Święte w życiu osób konsekrowanych w świetle adhortacji *Verbum Domini*”, *Życie Konsekrowane* 93 (2012) 94-102.
- Pikor, W., „W poszukiwaniu asyryjskiej diaspory Izraelitów w Księdze Ezechiela”, *BibAn* 2 (2012) 27-74.
- Pikor, W., „Wspólnota wokół Prawa (Ne 8)”, *PrzB* 4 (2012) 118-124.
- Pikor, W., rec. E.M. Obara, *Le strategie di Dio: Dinamiche comunicative nei discorsi divini del Trito-Isaia* (Analecta Biblica 188; Roma: Gregorian & Biblical Press, 2010), *BibAn* 2 (2012) 369-373.
- Pikor, W., rec. R. Pietkiewicz, *W poszukiwaniu „szczyrego słowa Bożego”*. Recepcja zachodnioeuropejskiej hebraistyki w studiach chrześcijańskich w Rzeczypospolitej doby renesansu (Rozprawy Naukowe PWT 86; Wrocław: PWT, 2011), *BibAn* 2 (2012) 379-383.
- Pilarczyk, K., *Drukowana książka hebrajska a religia: vademecum bibliologiczne* (Kraków: Wydawnictwo Antykwa, 2012).
- Pilarczyk, K., „Historia prześladowania Talmudu i jego cenzurowania”, ⇒ 10: 237-291.
- Pilarczyk, K., „Inkunabuły hebrajskie ze zbioru Saravala w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu”, *StJ* 14/2 (2011) 291-314.
- Pilarczyk, K., „Judaika – stare druki ze zbioru berlińskiego w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie”, *StJ* 14/1 (2011) 151-163.
- Pilarczyk, K., rec. R. Pietkiewicz, *W poszukiwaniu „szczyrego słowa Bożego”*. Recepcja zachodnioeuropejskiej hebraistyki w studiach chrześcijańskich w Rzeczypospolitej doby renesansu (Rozprawy Naukowe PWT 86; Wrocław: PWT, 2011), *StJ* 14/2 (2011) 407-409.
- Pilarczyk, K. – Mrozek, A., „Wokół dawnego i nowego rozumienia przekazu talmudycznego o Jezusie i chrześcijanach”, ⇒ 10: 387-400.
- Pinker, A., „Intertextuality in Qohelet 1:15, 3:2-8, 14, 5:3-5a, 17-18, 7:29, 11:9, and 12:1a” *PJBR* 11/1-2 (2012) 39-64.
- Pismo Święte Nowego Testamentu w przekładzie z języka greckiego*. Oprac. zespół polskich biblistów z inicjatywy Benedyktynów Tynieckich (red. A. Jankowski [et al.]) (Poznań: Pallottinum, ¹⁰2011).
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*. Oprac. zespół polskich biblistów z inicjatywy Benedyktynów Tynieckich (red. A. Jankowski [et al.]) (Poznań: Pallottinum, ⁵2011).
- Pismo Święte Starego Testamentu*. III: *Księgi dydaktyczne*. Przekład ekumeniczny z języków oryginalnych (tł. M. Ambroży [et al.]; red. M. Kiedzik, współpr. K. Bardski – A. Kondracki – K. Mielcarek) (Warszawa: Towarzystwo Biblijne w Polsce, 2012).
- Pismo Święte Starego Testamentu*. V: *Księgi deuterokanoniczne*. Przekład ekumeniczny z języka greckiego (tł. Z. Łyko [et al.]; red. J. Betlejko, współpr. K. Bardski – A. Kondracki – K. Mielcarek) (Warszawa: Towarzystwo Biblijne w Polsce, 2011).
- Pismo Święte*. Nowy Testament (tł. R. Andrzejewski [et al.]; red. M. Wolniewicz) (Poznań: Wydawnictwo św. Wojciecha, 2011).

- Piowar, A., rec. *The Texts and Versions of the Book of Ben Sira. Transmission and Interpretation* (eds. J.-S. Rey – J. Joosten) (Supplements to the Journal for the Study of Judaism 150; Leiden – Boston: Brill, 2011), *BibAn* 2 (2012) 385-390.
- Piowarczyk, P., „Negatywny obraz Żydów w starożytności klasycznej i jego uwarunkowania”, ⇒ 10: 143-163.
- Podeszwa, P., „Duszpasterstwo biblijne w archidiecezji gnieźnieńskiej. Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II (2006-2011)”, *StByd* 5 (2011) 57-71.
- Podeszwa, P., *Paschalna pamięć o Jezusie*. Studium egzegetyczno-teologiczne wyrażenia *η μαρτυρία Ιησους* w Apokalipsie Św. Jana (Studia i Materiały 142; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny, 2011).
- Podeszwa, P., „«Trzeba, abyś w Rzymie zaświadczył o Mnie» (Dz 23,11b). Rzym w Dziejach Apostolskich”, *RBL* 64/4 (2011) 293-307.
- Podeszwa, P., „Wspólnota Kościoła w świetle Apokalipsy św. Jana”, *Mowa świętyni* (red. R. Dublański) (Wrocław, 2012) 55-69.
- Podeszwa, P., rec. M. Karczewski, *Reinterpretacja Księgi Rodzaju w Apokalipsie św. Jana* (Olsztyn: Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, 2010), *StByd* 5 (2011) 393-396.
- Polak, W., „Otwarty umysł i serce oświecone przez słowo Boże. Wykład podsumowujący”, ⇒ 13: 237-243.
- Ponیزی, B., rec. E.N. Zwiżacz, *Obraz ludu Bożego według Księgi Liczb* (Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2010), *RBL* 65/2 (2012) 191-192.
- Popielewski, W., „Kościół miejscem doświadczenia Boga. Perspektywa starotestamentalnego «kahal»”, *Życie Konsekrowane* 97 (2012) 8-23.
- Popielewski, W., „Nauczyciel mądrości i wychowawca – mądrościowy wzorzec ojca”, *VV* 20 (2011) 93-112.
- Popielewski, W., „«Ten, który jest, który mówi i który zwycięża». Misterium Chrystusa-Słowa (Ap 19,11-21)”, ⇒ 11: 113-142.
- Popielewski, W., „Wiara w Chrystusa jako «mystérion» Boga w 1 Kor 1-4”, ⇒ 3: 524-538. *Poznając Biblię*. Bohaterowie Biblii. Księgi prorockie. Ewangelie. Dzieje Apostolskie i Apokalipsa św. Jana (red. P. Łabuda) (Radiowo-Internetowe Studium Biblijne 7; Tarnów: Biblos, 2012).
- Poznając Biblię*. Bohaterowie Biblii. Pięcioksiąg, księgi historyczne i mądrościowe. Ewangelie dzieciństwa. W kręgu Pawła Apostoła (red. P. Łabuda) (Radiowo-Internetowe Studium Biblijne 6; Tarnów: Biblos, 2012).
- „Prace dyplomowe napisane pod kierunkiem ks. prof. UŚ dra hab. Józefa Kozyry”, ⇒ 2: 30-34.
- Prince, D., *Koniec wędrówki życia*. O zwycięstwie Chrystusa nad śmiercią (tł. J. Kwiecień) (Gorzów Wielkopolski: W Wyłomie, 2011).
- Prince, D., *Ziemia obiecana*. Przyszłość Izraela objawiona w prorocत्वach (tł. M. Kwiecień) (Gorzów Wielkopolski: W Wyłomie, 2011).
- Proc, B., „Wpływy perskie w Księdze Tobiasza”, *SBO* 3 (2011) 183-190.
- Pronzato, A., „Spotkania z Jezusem w Ewangelii św. Jana”, *Zeszyty Formacji Duchowej* 56 (2012).
- Pudełko, J.J., „Iz 49,14-21 w kontekście Księgi Izajasza”, ⇒ 3: 539-552.
- Pudełko, J.J., „Transformacja Syjonu. Iz 49,14-21 na tle tradycji o Syjonie”, *WST* 24/2 (2011) 81-90.
- Pudełko, J.J., „Wychowanie według Syracydesa”, *VV* 21 (2012) 83-104.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Radziwołek, Z., „Wyjątkowy kruszec – prawdziwy pieniądz – dany przez Boga!”, *Perspectiva* 11/1 (2012) 119-134.
- Rakocy, W., „«Gdzie Duch Pański – tam wolność» (2 Kor 3,17). Pneumatologia wyzwolenia i wolności”, ⇒ 9: 113-126.
- Rakocy, W., „Kościół nowym stworzeniem w Chrystusie według piśmiennictwa Pawłowego”, *StKKoł* 17 (2011) 139-149.
- Rakocy, W., „Moc Pawłowego słowa w obliczu grzechów Koryntian. Od przykazań Bożych do nowej jakości życia w Chrystusie”, ⇒ 11: 67-78.
- Rakocy, W., „Niespójność Pawłowego wywodu w Rz 2,1-29? Odpowiedź na tezę Eda Parisha Sandersa”, *BibAn* 2 (2012) 195-216.
- Rapacka, K., „Epifaniiny charakter relacji o chodzeniu po morzu w Mk 6,45-52”, ⇒ 1: 247-272.
- Raszewski, M., „The allegory of old age and death as an attempt of the interpretation of Ecc 12,1-7”, *SS* 15 (2011) 26-45.
- Ratzinger, J. [Benedykt XVI], *Jezus z Nazaretu. III: Dzieciństwo* (tł. W. Szymona) (Kraków: Znak, 2012).
- Ratzinger, J. [Benedykt XVI], *Jezus z Nazaretu. I: Od chrztu w Jordanie do przemienienia* (tł. W. Szymona) (Kraków: Wydawnictwo „M”, 2011).
- Ravasi, G., „Symbol. Między słowem a obrazem” (tł. P. Mikulska), *Ethos* 25/1-2 (2012) 23-38.
- Rebeta, W., *Przemieniające rozpoznanie zmartwychwstałego Jezusa (Łk 24, 13-33a)*. Studium egzegetyczno-teologiczne (Zeszyty Biblijne 2; Kielce: Verbum, 2011).
- Romaniuk, K., *Biblia łatwiejsza do czytania* (Warszawa: Wydawnictwo Siostr Loretanek, 2011).
- Rosik, M., „Biblia o sprawowaniu władzy”, *Życie Duchowe* 68 (2011) 77-83.
- Rosik, M., „Ciało za nas wydane”, *Życie Duchowe* 70 (2012) 7-15.
- Rosik, M., „De Joodse achtergrond van het Onze Vader”, *WPT* 20/1 (2012) 87-95.
- Rosik, M., „Judaistyczne tło modlitwy pańskiej (Mt 6,9-13) w świetle idei ojcostwa Bożego w Kazaniu na górze”, *VV* 20 (2011) 118-135.
- Rosik, M., „«Miłością ożywieni służcie sobie wzajemnie» (Ga 5,13). Roztropne napomnienie nierozumnych Galatów”, *Życie Konsekwowane* 93 (2012) 8-13.
- Rosik, M., „Nowe odkrycia archeologii biblijnej. Próba oceny”, ⇒ 13: 205-219.
- Rosik, M., „Przy dźwiękach Dawidowej harfy”, *Życie Duchowe* 66 (2011) 29-35.
- Rosik, M., „Sprawozdanie z *Colloquium Biblicum Vindobonense*, Wiedeń, 21-22.10.2011”, *Życie Konsekwowane* 94 (2012) 121-122.
- Rosik, M., „Sprawozdanie z posiedzenia Sekcji Biblijnej Komisji Nauki Wiary przy Konferencji Episkopatu Polski, Wrocław 3 grudnia 2011”, *Życie Konsekwowane* 93 (2012) 121-123.
- Rosik, M., „Wiara niedowierzającego (J 20,24-29) – kłopoty Tomasza i paradygmat wiary chrześcijan”, *Życie Konsekwowane* 95/3 (2012) 8-17.
- Rosik, M., „Zarzewie konfliktu między Kościołem a Synagogą (do 135 roku)”, ⇒ 10: 69-103.
- Rosik, M., rec. A. Najda, *Historiografia paradygmatyczna w Dziejach Apostolskich* (Rozprawy i Studia Biblijne 39; Warszawa: Vocatio, 2011), *WPT* 20/2 (2012) 206-207.
- Rosik, M., rec. M. Guzewicz, *Zasady wychowania w Piśmie Świętym*. Studium teologiczno-pastoralne (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM, 2010), *WPT* 20/2 (2012) 198-201.
- Rosik, M., rec. Z.J. Kaper – R. Feather, *Doyen of the Dead Sea Scrolls. An in depth biography of Józef Tadeusz Milik (1922-2006)* (Qumranica Mogilanensia 17; Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2011), *WPT* 20/2 (2012) 202-205.
- Roszak, P., „Creación como relatio, assimilatio y processio En torno a la exégesis de santo Tomás de Aquino al Gen 1,1-2,3”, *BPTH* 4 (2011) 181-199.

- Rumianek, R., *Jerozolima. Miasto zbawienia* (Warszawa: Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Adam, 2011) [DVD].
- Ryś, G., „Kościół bez Biblii? Pismo Święte w średniowiecznej rzeczywistości eklezjalnej”, ⇒ 13: 69-82.
- Rytel-Andrianik, P., *From the bread of angels to the food of immorality. Manna in Wis* 16, 20-23; 19,21 (Biblioteka Drohiczyńska 12; Warszawa: Wydawnictwo Sióstr Loretanek, 2012).
- Salmeri, G., „Człowiek i jego życie słowem. W nawiązaniu do Prologu Ewangelii według św. Jana” (tł. P. Mikulska), *Ethos* 25/1-2 (2012) 39-53.
- Samuel, W., „*Lectioes Faciliores* tekstu Marka w kodeksach rodziny aleksandryjskiej. Studium recepcji Ewangelii w IV wieku”, ⇒ 2: 312-321.
- Sanecki, A., „«Księga wspólnoty» czy «wspólnota księgi»? Problem lokalizacji autorytetu teologicznego”, *RBL* 65/2 (2012) 105-115.
- Seewald, P., *Jezus Chrystus*. Biografia (tł. J. Jurczyński) (Kraków: Dom Wydawniczy „Rafael”, 2011).
- Sellier, P., *Biblia w kulturze Zachodu* (tł. E. Burska) (Warszawa: Pax, 2012).
- Sen, F., *Bibliography of Publications on Qumran in the Spanish Language* (Kraków – Mogliany: The Enigma Press, 2012).
- Siemieniec, T., „Idea sumienia w Biblii hebrajskiej i greckiej”, *Fenomen sumienia* (red. D. Adamczyk) (Kielce: Uniwersytet Jana Kochanowskiego, 2012) 25-52.
- Siemieniec, T., „«Struktury świadectwa» w Kościele pierwotnym”, *Chrześcijańskie świadectwo dzisiaj* (red. D. Swend – P. Borto) (Theologia Radomiensia 2; Radom: Ave, 2012) 129-143.
- Siemieniec, T., „Wiara jako zobowiązanie. Teologiczny sens czasownika *terein* («strzec») w Apokalipsie Janowej”, *KielST* 11 (2012) 193-220.
- Sikora, A.R., „Klucz do zrozumienia Apokalipsy św. Jana”, *Katecheta* 55/7-8 (2011) 79-84.
- Sikora, A.R., „«Krew Jezusa, Jego Syna...» (1 J 1,7). Motywy pasyjne w Pierwszym Liście św. Jana”, *SG* 25 (2011) 17-25.
- Sikora, T., „Wstręt i śmierć socjogenna w Biblii hebrajskiej – prolegomena”, *StJ* 14/2 (2011) 229-252.
- Sikora, T., rec. P. Schäfer, *The Origins of Jewish Mysticism* (Tübingen: Mohr Siebeck, 2009), *PJBR* 10/1-2 (2011) 171-174.
- Siwek, K., „Guarigione di un ciecho a Betsàida (Mc 8,22-26). Lettura sincronica”, *WST* 24/2 (2011) 121-144.
- Składanowski, M., „Słowo Boże w życiu Kościoła katolickiego. Adhortacja *Verbum Domini* czytana przez katolika”, ⇒ 11: 143-160.
- Skowroński, P., „Postać Poncjusza Piłata w świetle źródeł żydowskich i rzymskich”, *Sem* 32 (2012) 179-189.
- Skubik, M., „Kuszenie Jezusa w perspektywie Tajemnicy Paschalnej (zarys teologii Mt 4,1-11)”, *AK* 158/3 (2012) 540-552.
- Skupińska-Løvset, I., „Kulty na et-Tell. Źródła archeologiczne”, *SBO* 3 (2011) 109-125.
- Slawik, J., „Czy w starożytnym Izraelu istniała prostytucja sakralna? Q^dešā^b w Starym Testamencie”, *SBO* 3 (2011) 45-65.
- Slawik, J., „O przemocy w Starym Testamencie. Problemy interpretacyjne i literackokrytyczne Rdz 34”, *RT ChAT* 53/1-2 (2011) 31-68.
- Sławiński, H., „Ludzki wkład w skuteczność przepowiadania słowa Bożego”, *PS* 28 (2011) 227-241.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Słomka, J., „(Nie)obecność idei upadku w preegzystencji w pierwszej homilii Orygenesa o Księdze Rodzaju”, *BPTH* 4 (2011) 259-271.
- Słowik, K., „Motyw miłosierdzia w perspektywie ojcostwa Bożego w Starym Testamencie”, *Życie Konsekwowane* 87 (2011) 86-92.
- Smoliński, L., „Wierność Boga i człowieka w Biblii”, *ZODS* 2 (2012) 5-10.
- Socci, A., *Wojna przeciwko Jezusowi* (tł. A. Gogolin) (Kraków: Wydawnictwo św. Stanisława BM, 2012).
- Stabryła, W.M., „Zdrowie i choroba w starożytnym Izraelu”, *Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu*. Księga pamiątkowa dla ks. prof. Waldemara Chrostowskiego w 60. rocznicę urodzin (red. B. Strzałkowska) (Ad Multos Annos 15; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich, 2011) III, 1313-1334.
- Stabryła, W.M., „Żydowskie korzenie chrześcijaństwa”, *Życie Duchowe* 66 (2011) 136-143.
- Stala, J., rec. T. Jelonek, *Małżeństwo i rodzina w Piśmie Świętym* (Kraków: Wydawnictwo św. Stanisława BM, 2007), *Perspectiva* 10/2 (2011) 423-426.
- Stanek, T., „Pięcioksiąg w Biblii. Analiza struktury retorycznej kanonu”, *PzST* 25 (2011) 37-55.
- Staniek, E., *Kościół domem*. Rozważania Listów św. Pawła do Tymoteusza, Tytusa i Filemona (Kraków: Wydawnictwo Świętego Stanisława BM, 2012).
- Starowieyski, M., „Biblia i kultura”, ⇒ 13: 221-236.
- Stasiak, S., *Jezus Panem Szabatu*. Studium egzegetyczno-teologiczne Łk 6,1-5 (Biblioteka Diecezji Legnickiej 46; Legnica: Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Legnickiej, 2012).
- Stasiak, S., „Niewystarczalność Prawa w wychowaniu według Listu do Galatów”, *IV* 21 (2012) 159-181.
- Stasiak, S., „Sprawozdanie z Pierwszego Kongresu Biblijnego «Biblia Kodem Kulturowym Europy» (Warszawa – Toruń 28-31.10.2011)”, *Perspectiva* 10/2 (2011) 442-450.
- Stefański, J., „Święty Józef jako sprawiedliwy w świetle dziedzictwa Starego Przymierza”, ⇒ 3: 553-577.
- Strand, R.J., *Gotowe na wszystko*. Kobiety Nowego Testamentu (tł. M. Wilk) (Warszawa: Vocatio, 2011).
- Strzałkowska, B., „Bazylika Grobu Bożego w wybranych tekstach wspomnień z Ziemi Świętej XIX-wiecznych polskich pielgrzymów”, ⇒ 3: 578-612.
- Strzałkowska, B., „Bibliografia publikacji ks. prof. dr. hab. Jana Łacha”, ⇒ 3: 25-40.
- Strzałkowska, B., „Jezioro Galilejskie i okolice w wybranych tekstach wspomnień z Ziemi Świętej dziewiętnastowiecznych polskich pielgrzymów”, ⇒ 1: 109-130.
- Strzałkowska, B., „Księga Nahuma i Księga Jonasza – debata wewnątrz zbioru Dwunastu Proroków?”, *CT* 81/4 (2011) 29-46.
- Strzałkowska, B., „Księga Rodzaju w Septuagincie”, *BPTH* 4 (2011) 95-121.
- Strzałkowska, B., „Rozprawy doktorskie napisane pod kierunkiem ks. prof. Jana Łacha”, ⇒ 3: 41-42.
- Śwędrowski, J., „Realizm słowa Bożego”, *CT* 81/1 (2011) 5-16.
- Szamocki, G., „Tożsamość biblijnego Izraela a postawy tolerancyjne w świetle Starego Testamentu”, *StGd* 29 (2011) 63-78.
- Szczur, P., „Dzieło stworzenia w *Homiliach na Księgę Rodzaju* św. Jana Chryzostoma”, *BPTH* 4 (2011) 321-339.
- Szczur, P., „Warunki wysłuchania modlitwy indywidualnej na przykładzie modlitwy Dawida w *Objaśnieniach Psalmów* św. Jana Chryzostoma”, ⇒ 12: 17-37.
- Szmajdziński, M., „Ciężar ojcostwa w Księdze Ozeasza”, *IV* 20 (2011) 59-92.

- Szmajdziński, M., „Data powstania Księgi Joela”, ⇒ 3: 613-632.
- Szmajdziński, M., „Mesjasz i jego czasy w Apokalipsie Barucha syryjskiej na tle tradycji mesjańskich”, ⇒ 2: 322-331.
- Szmajdziński, M., „«Pan jest Bogiem zazdrosnym i mściwym...» (Na 1,2). Obraz Boga w Księdze Nahuma”, *CT* 81/4 (2011) 47-62.
- Szmajdziński, M., rec. D. Scaiola, *I Dodici Profeti: perché „Minori”?* *Esegesi e teologia* (Bologna: EDB, 2011), *CT* 81/4 (2011) 195-199.
- Szpyra, S., „Przykazanie wzajemnej gościnności (1 P 4,9) w kontekście sytuacji adresatów Pierwszego Listu św. Piotra Apostoła”, ⇒ 4: 65-76.
- Sztuk, D., „Kanon Nowego Testamentu”, ⇒ 15: 257-274.
- Sztuk, D., rec. A. Vanhoye, *I carismi nel Nuovo Testamento* (Analecta Biblica 191; Roma: Gregorian & Biblical Press, 2011), *Sem* 32 (2012) 277-280.
- Szymański, F.P., „Perykopa Łk 10,38-42 w przepowiadaniu”, *StPast* 7 (2011) 512-523.
- Szymik, J., „Jest jeden Bóg – biblijne źródła wiary. Aspekty dogmatyczne”, ⇒ 13: 97-150.
- Szymik, S., „Benedykta XVI hermeneutyka wiary”, *BibAn* 2 (2012) 217-228.
- Szymik, S., „«Codziennie badali Pisma» (Dz 17,11). Przyczynek do historii egzegezy biblijnej”, ⇒ 2: 332-338.
- Szymik, S., „Fides ex visu – perspektywa biblijna”, *Fides ex visu* (red. R. Knapieński – A. Kramiszewska) (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego 170; Lublin, 2011) 7-20.
- Śpiewak, P., *Pięć Ksiąg Tory. Komentarze* (Warszawa: Wydawnictwa UW, 2012).
- „Św. Bazyli Wielki. Homilie o sześciu dniach stworzenia (fragmenty)” (tł. A. Paciorek), ⇒ 9: 399-428.
- Świderkówna, A., „Anioł Jahwe”, *Życie Duchowe* 66 (2011) 7-10.
- Tatar, M., „Autorytet Pisma Świętego w duchowym dialogu ekumenicznym”, ⇒ 6: 75-90.
- Toboła, L., „The Newly Published Ugaritic Inscription from Tiryns: Some Epigraphic Observations”, *PJBR* 11/1-2 (2012) 65-68.
- Toboła, L., „The Omrides’ Cultic Site on the Hill of Samaria. The Evidence of 2 Kings 3:2b”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 85-89.
- Toboła, L., rec. M.S. Smith, *The Ugaritic Baal Cycle. I: Introduction with Text, Translation and Commentary of KTU 1.1-1.2* (Supplements to Vetus Testamentum 55; Leiden: Brill, 1994); M.S. Smith – W.T. Pitard, *The Ugaritic Baal Cycle. II: Introduction with Text, Translation and Commentary of KTU/CAT 1.3-1.4* (Supplements to Vetus Testamentum 114; Leiden: Brill, 2009), *PJBR* 10/1-2 (2011) 127-132.
- Tomaszewski, T., *Jezus Chrystus nową świątynią*. Studium egzegetyczno-teologiczne J 10,22-39 (Koszalin: Feniks, 2012).
- Tronina, A., „Armeńska Pokuta Adama. Wstęp, przekład i komentarz”, *VoxP* 31 (2011) 597-620.
- Tronina, A., „Biblia o ludziach starszych”, *VoxP* 31 (2011) 231-239.
- Tronina, A., „Biblijne podstawy «teologii politycznej» u Stanisława ze Skarbimierza”, *Teologia i polityka. Czy istnieje w Polsce teologia polityczna?* (red. G. Noszczyk – A. Wuwer) (Studia Teologiczne i Humanistyczne 1/1; Katowice: Księgarnia Św. Jacka, 2011) 70-83.
- Tronina, A., „Czy Hiob istniał realnie?”, *SBO* 3 (2011) 173-181.
- Tronina, A., „Duch Boży a złe duchy”, ⇒ 3: 633-642.
- Tronina, A., „Jannes i Jambres (2 Tm 3,8). Historia tradycji”, ⇒ 2: 339-348.
- Tronina, A., „Moralny ideał czystości w świetle objawienia biblijnego”, *Wychowanie do czystości – utopia czy zadanie* (red. J. Kochel) (Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo 20; Opole: Redakcja Wydawnictw WT UO, 2011) 11-20.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Tronina, A., „Poród w Biblii i jego symbolika”, *Dlaczego rodzić w domu? Poród domowy w perspektywie interdyscyplinarnej* (red. M.Z. Stepulak [et al.]) (Lublin: Wydawnictwo KUL, 2011) 25-35.
- Tronina, A., „Prawda i krzywda: refleksje biblijne”, ⇒ 9: 47-57.
- Tronina, A., „Teologia biblijna. Pięć spojrzeń na wiarę Starego Testamentu”, ⇒ 13: 33-53.
- Tronina, A., „Wojownik i kapłan. Teologia słowa w Mdr 18,5-25”, ⇒ 11: 15-24.
- Tronina, A., *Wokół Biblii w Qumran. Od targumu (11Q10) do midraszu (1Q20)* (Kraków: The Enigma Press, 2012).
- Tronina, A., rec. A.S. Wójcik, «Prawda» w Biblii hebrajskiej. Analiza logiczno-lingwistyczna (Kraków – Budapeszt: Austeria, 2010), ⇒ 9: 431-432.
- Tronina, A., rec. H. Drawnel, *The „Aramaic Astronomical Book” (4Q208-4Q211) from Qumran. Text, Translation, and Commentary* (Oxford: Oxford University Press, 2011), ⇒ 9: 436-438.
- Tronina, A., rec. M. Münnich, *Reszeף – bóg starożytnego orientu* (Studia Historico-Biblica 3; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2011), ⇒ 9: 432-433.
- Tronina, A., rec. R. Jasnos, *Deuteronomium jako „księga” w kontekście kultury piśmienniczej starożytnego Bliskiego Wschodu* (Humanitas. Studia Kulturoznawcze; Kraków: WAM, 2011), ⇒ 9: 434-435.
- Tronina, A., rec. Z.J. Kaperka, *Jerozolimskie lata Champolliona zwojów. Józef Tadeusz Milik w Ziemi Świętej* (Biblioteka Zwojów 14: Kraków – Mogilany: The Enigma Press, 2012), ⇒ 9: 429-430.
- Trstenský, F., „Krąg hermeneutyczny i jego elementy”, ⇒ 6: 91-101.
- Trzciniński, A., rec. *Katalog judaików – starych druków w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej z dawnej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie: z faksymiliami wybranych elementów opisanych druków* (oprac. K. Pilarczyk) (Kraków: Wydawnictwo Antykwa, 2011) [DVD], *StJ* 14/2 (2011) 410-412.
- Tschirschnitz, A., „Funkcje ołtarza w świetle tekstów Starego Testamentu”, *RT ChAT* 53/1-2 (2011) 7-30.
- Tulej, A., „Problematyka chrzcielna perykopy o błogosławieniu dzieci przez Jezusa (Mk 10,13-16 i par.)”, *WST* 24/2 (2011) 113-120.
- Tulej, A., rec. D. de La Maisonneuve, *Judaizm*. Podstawowe wiadomości (tł. B. Filipowicz) (Warszawa: Dialog, 2010), *WST* 24/1 (2011) 385-386.
- Tułodziecki, T., „Teologia i antropologia w opisach stworzenia świata (Rdz 1,1-4,1)”, *BPTH* 4 (2011) 11-26.
- Tułodziecki, T., rec. *Więcej szczęścia w dawaniu aniżeli w braniu*. Księga pamiątkowa dla ks. prof. Waldemara Chrostowskiego w 60. rocznicę urodzin (red. B. Strzałkowska) (Ad Multos Annos 15; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich, 2011), *Teologia i Człowiek* 18 (2011) 259-282.
- Turkiel, J., „Człowiek zagrożeniem dla bogactwa (Syr 1-30)”, ⇒ 2: 349-356.
- Twardziłowski, T., „Starotestamentalne tradycje o proroku Jonaszu na tle pozabiblijnych tradycji żydowskich i mitologicznych tekstów pogańskich”, ⇒ 1: 273-300.
- Uglorz, M., *Kamień węgielny i lud wybrany*. Chrystologiczne i eklezjologiczne tematy 1. Listu św. Piotra w kontekście duszpasterskiej troski autora listu (Warszawa: Chrześcijańska Akademia Teologiczna, 2011).
- Uglorz, M., *Życie według prawa wolności w rozumieniu św. Jakuba* (Warszawa: Chrześcijańska Akademia Teologiczna, 2012).

- Urbanek, B., *Apokalipsa. Szczęśliwy, kto ją odczytuje* (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2012).
- Urbanek, B., „Idea przymierza w mowie Jezusa o pasterzu, bramie i owcach (J 10,1-18.26-29)”, *ZNSBP* 9 (2012) 447-467.
- Urbanek, B., „Spotkanie Marii Magdaleny ze Zmartwychwstałym (J 20,1-2.11-18)”, ⇒ 2: 357-372.
- Urbanek, B., rec. M. Gill, *Jesus as Mediator. Politics and Polemic in 1 Timothy 2:1-7* (Bern: Peter Lang, 2008), *ŚSHT* 45/1 (2012) 207-208.
- Urbański, J., „Metaforyczne znaczenie terminów κέντρον (Dz 26,14) i σκόλωψ (2 Kor 12,7) w kontekście apostołowskiego posłannictwa św. Pawła”, *BZST* 12 (2011) 145-158.
- Wajda, A.M., „Biblijne metafory orla i lwa jako sposób opisu Bożego działania”, *StLeo* 4 (2011) 155-162.
- Wajda, A.M., „Istoty Żywe w Apokalipsie św. Jana”, *StLeo* 4 (2011) 175-184.
- Wajda, A.M., „Nazewnictwo wybranych gatunków ssaków w Biblii Tysiąclecia w świetle opracowań z zakresu zoologii”, ⇒ 7: 181-191.
- Wajda, A.M., „Przyczynek do metodyki tłumaczenia terminów zoologicznych w tekstach biblijnych na przykładzie ssaków (Mammalia)”, *RBL* 64/3 (2011) 221-232.
- Wajda, A.M., „Zwierzęta czyste na ołtarzu Jahwe”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 117-128.
- Wajda, A.M., „Zwierzęta mesjańskiego królestwa (Iz 11,6-9)”, ⇒ 6: 109-134.
- Walewski, P., „Kanon świętych ksiąg”, ⇒ 15: 239-256.
- Wańka, A., „Użytek czyniony z Biblii w sektach ezoterycznych”, *AK* 157/3 (2011) 423-439.
- Warowny, M., „Jezus i niewdzięcznicy”, *Pastores* 57 (2012) 7-16.
- Warzeszak, S., „Biblijne podstawy bioetyki”, *WST* 24/2 (2011) 175-186.
- Waszak, P., „Bóg Starego Testamentu drzewem?! Oz 14,[8-9] jako świadectwo przejścia od kultury kultu drzew i kamieni do odrzucenia bożków w Izraelu”, *SBO* 3 (2011) 127-141.
- Waszak, P., *Drzewo kosmiczne Izraela w tekstach Ez 31 i Dn 4,7-14*. Studium literacko-teologiczne (SBL 9; Lublin: Wydawnictwo KUL, 2012).
- Waszak, P., „Od pracy sezonowej do Bożej służby. Głos w dyskusji na temat osoby i powołania «pasterza z Tekoa» oraz «nacinacza sykomor – Widzącego» (Am 1,1a; 7,12.14b-15)”, *CT* 81/2 (2011) 39-48.
- Waszak, P., „Rola króla w Izraelu w relacji do ojcostwa Boga i starożytnego społeczeństwa w kontekście starożytnego Bliskiego Wschodu”, *VV* 20 (2011) 43-58.
- Waszak, P., „Świadectwo posługiwania się iluzją w czasach świetności monarchii Starego Testamentu? Studium egzegetyczne 1 Krl 7,2-5 (wraz z Iz 22,8)”, ⇒ 2: 373-381.
- Wąsowski, A., „Architektura bramna starożytnego Izraela a Jezusowe określenie «Ja Jestem bramą» (J 10,7-9)”, ⇒ 6: 135-142.
- Wcisło, J., „Modlitwa Eliasza na górze Karmel (1 Krl 18,36-39) – studium egzegetyczno-teologiczne”, ⇒ 3: 643-662.
- Wejman, H., *Contemplan a Dios en el misterio de su misericordia*. Reflexiones biblicas (Cracovia: Éditions Misericordia de la Congrégation des Soeurs de Notre-Dame de la Miséricorde, 2011).
- Wejman, H., *Contempler Dieu dans le mystère de sa miséricorde* (Cracovia: Éditions Misericordia de la Congrégation des Soeurs de Notre-Dame de la Miséricorde, 2011).
- Węgrzyniak, W., „Granica miłości i nienawiści w Psalmach”, *Życie Duchowe* 65 (2011) 22-28.
- Węgrzyniak, W., „Kryzys trzynastego psalmisty”, *Symposium* 16/1 (2012) 25-36.
- Węgrzyniak, W., „Naucz nas, Panie, liczyć dni nasze”, *Życie Duchowe* 68 (2011) 21-27.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Węgrzyniak, W., „Prawda (*aletheia*) w Liście Prezbitera do umiłowanej Pani (2 J)”, ⇒ 9: 127-137.
- Węgrzyniak, W., „Wyzwania współczesnej biblistyki na przykładzie psalmów 14 i 53”, *ZNSBP* 9 (2012) 433-445.
- Wilk, J., „Enigmatyczność posłańca w Jr 20,15-17”, *StGd* 29 (2011) 79-90.
- Wilk, J., „Pouczenie o pouczeniu (Prz 9,7-12)”, *AK* 157/3 (2011) 547-553.
- Wilk, J., „Wierność Chrystusowi w ujęciu 2 Tm 2,11-13”, ⇒ 2: 382-396.
- Witaszek, G., *Giobbe. La sofferenza vissuta nella fede* (Saggi per il Nostro Tempo 23; Città del Vaticano: Lateran University Press e Editiones Academiae Alfonsianae, 2012).
- Witaszek, G., „Proroctwo krzyża a historia zbawienia”, *CT* 81/2 (2011) 25-38.
- Witczyk, H., „Jak być ojcem?”, *VV* 20 (2011) 9-11.
- Witczyk, H., „Jak wychowywać?”, *VV* 21 (2012) 9-15.
- Witczyk, H., *Kościół Syna Bożego. Studium eklezjologii czwartej Ewangelii* (Biblioteka „Verbum Vitae” 3; Kielce: Instytut Teologii Biblijnej Verbum, 2012).
- Witczyk, H., „Stawać się «dzieckiem Boga» – mocą daną przez Słowo wcielone (J 1,10-13)”, ⇒ 11: 101-112.
- Witkowski, S., *«Wielki Babilon» w Janowej Apokalipsie jako kryptonim imperialnego Rzymu oraz wrogię Bogu świata* (Kraków: La Salette, 2012).
- Witulski, T., „The Description of Rv 11:3-13 and the Literary Unity of the Book of Revelation”, *PJBR* 10/1-2 (2011) 91-108.
- Włodarczyk, S., „Rola rodziny, synagogi i szkoły w wychowaniu i nauczaniu dzieci w świetle Biblii”, *CzST* 39 (2011) 225-230.
- Włodarczyk, Z., *Przyroda w Biblii. „Od cedrów... do hizopu”* (Kraków – Rzeszów: Bonus Liber, 2011).
- Włodarczyk, Z., „Sukot to nie tylko lulaw”, ⇒ 6: 143-151.
- Włodarczyk, Z., „Symbolika roślin w Apokalipsie św. Jana”, *Lumen Bibliae* 1 (2011) 96-116.
- Włodarczyk, Z., „The First Biblical Gardens in Poland”, *PJBR* 11/1-2 (2012) 5-14.
- Wojciechowski, M., *Apokalipsa świętego Jana. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz* (Nowy Komentarz Biblijny. Nowy Testament XX; Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2012).
- Wojciechowski, M., „Etyka Księgi Judyty”, *CT* 82/1 (2012) 21-31.
- Wojciechowski, M., „Oddalenie żony czy rozwód? Język Biblii a dzisiejsze postrzeganie małżeństwa i jego rozpadu”, *FT* 13 (2012) 39-51.
- Wojciechowski, M., rec. *Troisième Livre des Maccabées* (red. J. Méléze-Modrzejewski) (La Bible d’Alexandrie 15.3; Paris: Cerf, 2008), *QChr* 19/1-2 (2011) 81-84.
- Wojtyła, K. [Jan Paweł II], *Komentarz do ksiąg Nowego Testamentu* (Kraków: Wydawnictwo „M”, 2012).
- Wojtyła, K. [Jan Paweł II], *Komentarz do ksiąg Starego Testamentu* (Kraków: Wydawnictwo „M”, 2012).
- Wons, K., „Grzech niesłuchania słowa”, *Pastores* 54 (2012) 16-24.
- Woźniak, J., „Targum Hiob 19,29–20,6 w Qumran”, *StByd* 5 (2011) 35-46.
- Woźniak, J., „Targum Hioba 23,1-8 w Qumran”, ⇒ 3: 663-677.
- Wójtowicz, M., „Chronologia panowania Lugalzagesiego z Uruk na tle historii południowej Babilonii w Okresie Wczesnodynastycznym”, *SBO* 3 (2011) 5-18.
- Wronka, S., „8. Walne Zebranie Stowarzyszenia Biblistów Polskich i 49. Sympozjum Biblistów Polskich (Katowice, 20-22 września 2011)”, *RBL* 65/2 (2012) 187-190.
- Wronka, S., „Hiperboliczne wypowiedzi w Biblii”, ⇒ 3: 678-703.

- Wronka, S., „Kongres biblijno-pastoralny Maria z Magdali – patronka apostołatu biblijnego (Visp, Szwajcaria, 10-12 września 2010)”, *RBL* 64/3 (2011) 279-281.
- Wronka, S., „Pismo Święte w życiu i misji Kościoła. Międzynarodowy Kongres nt. Adhordacji apostolskiej *Verbum Domini* (Rzym, 2-4 grudnia 2010)”, *RBL* 64/4 (2011) 371-373.
- Wronka, S., „Zebranie Podregionu Europy Środkowej Katolickiej Federacji Biblijnej (Visp, Szwajcaria, 12-14 września 2010)”, *RBL* 64/3 (2011) 282-284.
- Wróbel, M.S., „Bóg przemawiający w misterium swego milczenia (Mt 27,46)”, ⇒ 11: 43-54.
- Wróbel, M.S., „Duch Święty a wiara Jezusa i apostołów”, ⇒ 14: 703-712.
- Wróbel, M.S., „Jezus Janowy jako Objawiciel oblicza Ojca”, *VV* 20 (2011) 191-203.
- Wróbel, M.S., „Krytyka tekstologiczna i historyczna passusów Talmudu o Jezusie i chrześcijaństwie”, ⇒ 10: 15-50.
- Wróbel, M.S., „Modlitwa Anny (1 Sm 2,1-10) jako prototyp *Magnificat* Maryi (Łk 1,46-55)”, ⇒ 12: 9-16.
- Wróbel, M.S., „*Ten Jednorodzony Bóg, który jest w łonie Ojca, o Nim pouczył (J 1,18)*. Jezus Janowy jako Objawiciel oblicza Ojca”, *VV* 20 (2011) 191-203.
- Wróbel, M.S., „Wierzyć, czyli przyjmować”, *Pastores* 50 (2011) 7-14.
- Wróbel, M.S., „Zagadnienie starości w literaturze międzytestamentalnej”, *VoxP* 31 (2011) 241-247.
- Wróbel, M.S., „Zapowiedź wspólnoty z Bogiem w Starym Przymierzu”, *Powołani do komunii z Bogiem i człowiekiem* (red. A.E. Klich) (Kraków: Wydawnictwo Naukowe UPJPII, 2011) 11-25.
- Wróbel, M.S., „Znaczenie i obchody Święta Namiotów w starożytnym Izraelu”, *SBO* 3 (2011) 99-107.
- Wróbel, M.S., rec. G. Szamocki, *Przejście Izraelitów przez Jordan (Joz 3,1-5,1)*. Historiografia, teologia, pareneza (Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2011), *BibAn* 2 (2012) 391-395.
- Wróbel, M.S., rec. M. Parchem, *Ostateczne zwycięstwo Boga w walce między dobrem i złem w świetle pism z Qumran* (Rozprawy i Studia Biblijne 30; Warszawa: Vocatio, 2008), *BibAn* 2 (2012) 375-378.
- Wypych, S., „Ścisła łączność wszystkich plemion Izraela według księgi Jozuego”, ⇒ 2: 397-415.
- Wysocki, Marcin, „God in Trinity in Tertullian's Interpretation of the Act of Creation (Gen: 1-2)”, *BPTH* 4 (2011) 203-222.
- Wysocki, Marek, „Przypowieść o zasiewie (Mk 4,1-2) jako początek drogi wiodącej do zrozumienia osoby Jezusa”, ⇒ 1: 131-195.
- Zagórski, D., „«All people are works of the one God». The biblical teaching on the creation of man in the writings of Clement of Alexandria”, *BPTH* 4 (2011) 309-319.
- Zaklukiewicz, T., „Człowiek został stworzony do nieprzemijalności (Mdr 2,23-24)”, ⇒ 3: 704-746.
- Zaklukiewicz, T., „Los Sprawiedliwych w świetle Mdr 3,1-12”, *CTO* 1 (2011) 97-113.
- Załęski, J., „Analiza egzegetyczno-teologiczna Łk 7,36-50”, ⇒ 3: 747-763.
- Załęski, J., „Relacje między głównymi postaciami w opowiadaniu Łukasza o miłosierdziu Jezusa względem grzesznej kobiety w Łk 7,36-50”, ⇒ 1: 47-62.
- Załęski, J., rec. J. Flis, *List do Filipian*. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz (Nowy Komentarz Biblijny. Nowy Testament XI; Częstochowa: Edycja św. Pawła, 2011), *WST* 24/2 (2011) 402-406.

Polska bibliografia biblijna za lata 2011–2012

- Zawadzki R., „Inspiracje i motywy biblijne w drugiej dwustrofie Akatystu ku czci Bogurodzicy”, ⇒ 5: 333-348.
- Zasański, K., *Biblijne opisy stworzenia świata i człowieka na tle wybranych mitów kreacyjnych ludów ościennych Izraela* (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM, 2012).
- Zatwardnicki, S., *Meandry wiary* (Poznań: W Drodze, 2011).
- Zatwardnicki, S., „Egzegeza zdrowieje od głowy”, *PP* 129/1 (2012) 111-119.
- Zatwardnicki, S., „O Wniebowzięciu językiem biblijnym. Inspiracje do przygotowania homilii biblijnej”, *AK* 157/1 (2011) 153-160.
- Ziaja, K., „Ostrzeżenie przed chciwością (Łk 12,13-21)”, *STHŚO* 31 (2011) 213-226.
- Zieliński, T., „I Kongres Biblijny – *Biblia kodem kulturowym Europy*. Warszawa, 28-30 X 2011”, *Homo Dei* 81/1 (2012) 142-145.
- Zielonka, I., *Teksty Starego Testamentu w czytaniach mszalnych na uroczystości i święta maryjne* (Bibliotheca Kolbiana 1; Niepokalanów: Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, 2012).
- Ziółkowski, Z., „Michał Archanioł w Nowym Testamencie”, ⇒ 3: 764-781.
- Zlatkes, G., „Traktat Miszny *Berachot – Błogosławieństwa*”, *StJ* 14/2 (2011) 347-364.
- Zwijacz, E.N., „A Theme of the People of God in the Book of Numbers”, *PJBR* 11/1-2 (2012) 68-76.
- Zwijacz, E.N., „Mojżesz architektem dobra wśród ludzi”, ⇒ 3: 782-795.
- Zwijacz, E.N., „Usprawiedliwienie z Prawa a usprawiedliwienie z wiary”, ⇒ 2: 416-424.
- Zwilnian-Grabowski, T., *Moja Biblia. I: Bóg twój jedyny* (Szczecin: Volumina.pl, 2011).
- Zwilnian-Grabowski, T., *Moja Biblia. II: Ewangelie* (Szczecin: Volumina.pl, 2011).
- Zwilnian-Grabowski, T., *Moja Biblia. III: Apostoł Narodów* (Szczecin: Volumina.pl, 2011).
- Zwilnian-Grabowski, T., *Moja Biblia. IV: Dies irae* (Szczecin: Volumina.pl, 2011).
- Żywica, Z., „Ambicje synów Zebedeusza w świetle Ewangelii Marka i Mateusza (Mk 10,35-45; Mt 20,20-28)”, ⇒ 2: 425-440.
- Żywica, Z., „Jezus i jego Kościół wobec państwa w świetle ewangelii synoptycznych”, *StEl* 12 (2011) 223-234.
- Żywica, Z., „Klauzula rozwodowa (Mt 5,31-32; 19,3-9) a «większa sprawiedliwość» według ewangelisty Mateusza”, *FT* 13 (2012) 53-67.
- Żywica, Z., „Trzecia zapowiedź wydarzeń paschalnych Jezusa w redakcji ewangelistów Marka i Mateusza (Mk 10,32-34; Mt 20,17-19)”, ⇒ 3: 796-810.
- „Żywoty proroków” (tł. A. Tronina), ⇒ 9: 377-398.

